

Duurzaamheid Houten

*Resultaten onderzoek Burgerpanel 2013
In opdracht van de gemeente Houten*

September 2013
Rianne van Beek MSc
Freek Damen MSc

*Totta Research N.V.
Burgemeester Stramanweg 105F
1101 AA Amsterdam*

Inhoudsopgave

Achtergrond.....	5
Overzicht duurzaamheid Houten: Factsheet 2013.....	7
Conclusies en advies.....	9
1. Milieubewustzijn.....	13
1.1 Huidige situatie.....	13
1.2 Vergelijking milieubewustzijn inwoners tussen 2011 en 2013.....	14
1.3 Waardering duurzaamheid en milieubewustzijn van de woonplaats Houten.....	14
1.4 Belangrijkste extra bijdrage vanuit de inwoners.....	16
2. Energiegebruik.....	17
Elektriciteit.....	17
2.1 Elektriciteitsverbruik onder inwoners.....	17
2.2 Het gebruik van groene stroom.....	18
2.3 Vergelijking elektriciteitsverbruik tussen afnemers groene en grijze stroom.....	18
2.4 Energieleveranciers van elektriciteit.....	19
Gas en warmte.....	20
2.5 Gas en warmteverbruik onder inwoners.....	20
2.6 Verbruik van groen gas.....	21
2.7 Vergelijking van gemiddeld gasverbruik tussen afnemers groen en grijs gas.....	21
2.8 Correctie gasverbruik vanwege weersomstandigheden.....	22
2.9 Invloed leeftijd cv-ketel op het gasverbruik.....	23
2.10 Verbruik van stadsverwarming.....	23
Drinkwater.....	24
2.11 Drinkwaterverbruik.....	24
Invloed omvang huishouden en ouderdom huis op het energiegebruik.....	25
2.12 Grootte huishouden.....	25
2.13 Leeftijd van het huis.....	25
3. Energiebesparende voorzieningen.....	26
3.1 Aanwezige energiebesparende voorzieningen.....	26
3.2 Aankoopintentie energiebesparende voorzieningen.....	27
3.3 Investeren in duurzame energiesystemen op een andere locatie.....	29
4. Afval en hergebruik.....	30
4.1 Het aankopen van tweedehands spullen.....	30
4.2 Wat gebeurt er met spullen die niet meer worden gebruikt?.....	31
4.3 Wat gebeurt er met spullen die kapot zijn.....	32
5. Voedselconsumptie.....	34
5.1 Vleesconsumptie.....	34
5.2 De consumptie van lokaal geproduceerd voedsel.....	35
6. Fietstransferia.....	37
6.1 Het gebruik van de fietstransferia.....	37
6.2 De beoordeling van de fietstransferia.....	38
7. Samenhang tussen bewustzijn en gedrag.....	39

8.	Brommeroverlast	41
8.1	Huidige situatie omtrent brommeroverlast	41
8.2	Meldpunt Brommeroverlast	42
	Bijlage 1 – Respondentenprofiel	43
	Bijlage 2 – Processtatistieken	44
	Bijlage 3 – Vragenlijst	45

Achtergrond

Aanleiding onderzoek

De gemeente Houten heeft de doelstelling om in 2040 de stilste, schoonste, groenste en klimaat vriendelijkste gemeente van de regio zijn. Om dit doel te bereiken is de medewerking van de inwoners van de gemeente Houten hard nodig.

In 2011 is een eerste duurzaamheidsonderzoek verricht onder inwoners van de gemeente Houten met behulp van het Burgerpanel. Het huidige onderzoek van 2013 dient enerzijds als effectmeting om te zien in welke mate aandacht voor duurzaamheid tot resultaten leidt. Anderzijds wordt in het onderzoek een aantal nieuwe onderwerpen met betrekking tot duurzaamheid aan inwoners voorgelegd. Ook wordt kort aandacht besteed aan het onderwerp "brommeroverlast".

De leden van het Burgerpanel zijn vragen gesteld met betrekking tot 7 onderwerpen:

- *Milieubewustzijn*: Hoe duurzaam en milieubewust beoordelen inwoners zichzelf en de gemeente? Welke extra bijdragen zouden inwoners kunnen leveren aan een duurzaam Houten?
- *Energiegebruik*: Neemt men groene energie af? Is het totale energiegebruik toe- of afgenomen?
- *Energiebesparende voorzieningen*: In hoeverre maakt men gebruik van energiebesparende voorzieningen? Zou men willen investeren in voorzieningen?
- *Afval en hergebruik*: Koopt men weleens tweedehands spullen? Wat doet men met spullen die niet meer gebruikt worden of kapotte spullen die niet meer gerepareerd (kunnen) worden?
- *Voedsel*: Hoe vaak en wat voor soort vlees eet men? Koopt men weleens lokaal geproduceerd voedsel en hoe vaak eet men dit?
- *Fietstransferia*: Maakt men weleens gebruik van de fietstransferia? Hoe beoordeelt men de fietstransferia?
- *Brommeroverlast*: Hoe heeft de brommeroverlast zich ontwikkeld? Hoe staat men tegenover het Meldpunt Brommeroverlast?

De gemeente Houten kan aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek, initiatieven, projecten en communicatie op het gebied van duurzaamheid beter afstemmen op haar inwoners.

Methode van onderzoek

Voor dit onderzoek zijn alle 1.350 leden van het Burgerpanel uitgenodigd om deel te nemen aan een online enquête. In de periode 15 maart tot en met 5 april 2013 hebben 641 leden deelgenomen, wat resulteert in een totale respons van 47%.

De resultaten worden gerapporteerd op totaalniveau. Daarnaast wordt er gekeken naar verschillen op basis van achtergrondgegevens, zoals: geslacht, leeftijd en wijk. Wanneer er zich significante en relevante verschillen tussen (sub)groepen voordoen, worden deze vermeld in de rapportage¹. Daarnaast worden de resultaten, waar mogelijk, vergeleken met de resultaten van het duurzaamheidsonderzoek uit 2011. In bijlage 1 is een respondentenprofiel opgenomen.

¹ Het aantal inwoners uit het buitengebied is te laag om hier op basis van de uitkomsten, conclusies aan te kunnen verbinden. Dit gebied is daarom niet meegenomen in de vergelijkingen tussen de verschillende kwadranten van Houten.

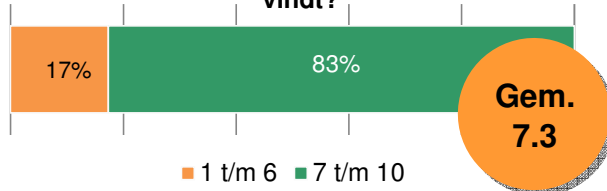
Opzet rapportage

De rapportage start met een factsheet, waar beknopt op 1 pagina de belangrijkste resultaten van het onderzoek worden weergegeven. Vervolgens wordt onder 'Conclusies en Advies' ingegaan op de belangrijkste resultaten. In dit hoofdstuk worden ook mogelijke actiepunten voor de gemeente Houten beschreven.

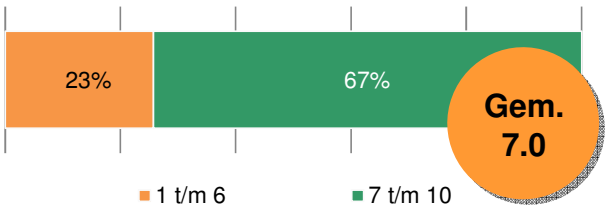
In de hoofdstukken 1 tot en met 8 worden de resultaten van het onderzoek uitgebreid behandeld. Hoofdstuk 1 geeft antwoord op de vraag hoe duurzaam en milieubewust Houtenaren zichzelf en hun gemeente vinden en welke extra bijdragen Houtenaren zouden willen leveren aan een duurzaam Houten. De hoofdstukken 2 tot en met 6 brengen achtereenvolgens de volgende thema's in beeld: energiegebruik, energiebesparende voorzieningen, afval en hergebruik, duurzame voeding, en fietstransferia (de fiets als vorm van duurzaam vervoer). Hoofdstuk 7 beschrijft het verschil in duurzaam gedrag tussen inwoners die zichzelf milieubewust vinden en inwoners die zichzelf niet of minder milieubewust vinden. Tot slot bespreekt hoofdstuk 8 kort het onderwerp brommeroverlast.

Overzicht duurzaamheid Houten: Factsheet 2013

Zou u voor uzelf op een schaal van 1 t/m 10 aan willen geven hoe duurzaam of milieubewust u zichzelf vindt?

Hoe duurzaam of milieubewust vindt u uw woonplaats?

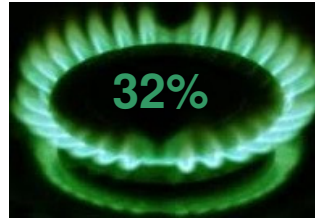

35% geeft aan een extra bijdrage te kunnen leveren aan een duurzaam Houten.

Energiegebruik

Groene stroom

Groen gas

99% maakt gebruik van energiebesparende voorzieningen.

43% wil in de komende 12 maanden één of meer energiebesparende voorzieningen aanschaffen.

Afval & hergebruik

82% koopt weleens tweedehands spullen. 64% doet dit weleens via marktplaats of een andere internetwebsite en 51% bij de kringloopwinkel.

89% geeft afgedankte (maar nog goede) spullen weleens aan bekenden/ goed doel. 80% brengt afgedankte (maar nog goede) spullen weleens naar de kringloopwinkel.

93% probeert kapotte spullen eerst te (laten) repareren. 74% brengt kapotte spullen naar het afvalscheidingsstation.

Fietstransferium

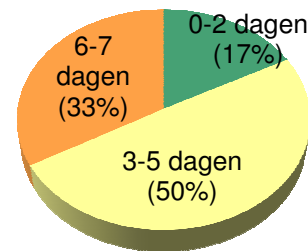
Fietstransferium Centrum
51% maakt er gebruik van
7,4 gemiddelde beoordeling

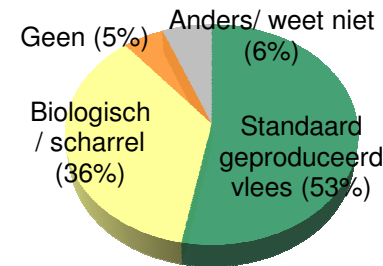
Fietstransferium Castellum
23% maakt er gebruik van
7,8 gemiddelde beoordeling

Voedsel

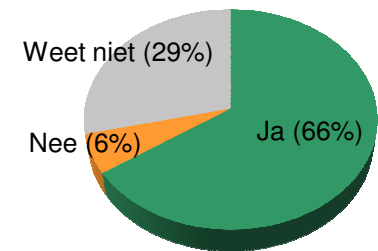
Hoe vaak per week eet u gemiddeld genomen vlees?

Welk soort vlees koopt u meestal?

Eet u wel eens voedsel uit uw eigen streek?

Conclusies en advies

De gemeente Houten heeft als doelstelling om in 2040 de stilste, schoonste, groenste en klimaat vriendelijkste gemeente van de regio te zijn. De meerderheid van de inwoners (67%) ervaart op dit moment de gemeente Houten met al haar inwoners en organisaties als duurzaam of milieubewust. Deelnemers noemen in dit verband vooral afvalscheiding, fietsvoorzieningen en lokale duurzame energieproductie (windmolens en zonnepanelen) spontaan als positieve voorbeelden. 83% van de inwoners geeft aan zelf duurzaam of milieubewust te zijn. Het beeld dat inwoners van zichzelf hebben wordt vaak ook ondersteund met daadwerkelijk duurzaam gedrag, zoals het afnemen van groene stroom en de duurzame omgang met afval / spullen die niet meer nodig zijn.

Uit de resultaten blijkt dat Houten goed op weg is. Ten opzicht van de vorige meting naar duurzaamheid in 2011 zijn er verschillende verbeteringen zichtbaar. Zo is de afname van groene stroom toegenomen, hebben meer mensen de beschikking over zonnepanelen en wordt er duurzamer met (tweedehands) goederen omgesprongen.

Wel is er nog steeds ruimte voor verbetering. Spontaan genoemde thema's hierbij zijn zwerfafval, autogebruik binnen de gemeente en lichthinder. Ook de voorbeeldfunctie van de gemeente wordt een paar keer spontaan genoemd. Inwoners zouden graag zien dat het gemeentehuis energiezuiniger zou zijn, met zonnepanelen op het dak en een elektrisch wagenpark.

Er is onder inwoners genoeg draagvlak om Houten tot een nog duurzamere gemeente te maken. Veel Houtenaren zijn bereid hieraan mee te werken. 35% van de inwoners geeft aan zelf een extra bijdrage te kunnen leveren aan een duurzaam Houten. Voorbeelden die inwoners vaak geven zijn het plaatsen van zonnepanelen, het (nog) meer scheiden van afval en meer met de fiets doen/ de auto minder vaak gebruiken.

De gemeente kan dit ondersteunen door de juiste faciliteiten te bieden om inwoners te stimuleren deze extra bijdrage daadwerkelijk te leveren, bijvoorbeeld door afvalscheiding mogelijk te maken voor iedereen. Daarnaast is het belangrijk om inwoners te informeren over nieuwe initiatieven die worden genomen.

Energiegebruik

Er lijkt zich een positieve ontwikkeling te volstreken op het gebied van energiegebruik. Er zijn indicaties dat inwoners ten opzichte van 2011 minder energie zijn gaan gebruiken. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gemiddelde energieverbruik ten tijde van de meting van 2011 en 2013. De gemiddelden zijn gebaseerd op inwoners die hun energieverbruik exact hebben doorgegeven. Uit de tabel kan voorzichtig worden geconcludeerd dat het energieverbruik is afgenomen ten opzichte van 2011 (Enige voorzichtigheid is hier op zijn plaats omdat de resultaten zijn gebaseerd op een beperkt aantal respondenten die het exacte energieverbruik hebben opgegeven). Het is onduidelijk of deze daling toe te schrijven is aan werkelijk duurzamer gedrag of bijvoorbeeld aan gunstigere weersomstandigheden.

Duurzaam gedrag

Extra bijdrage van inwoners:

- Plaatsen zonnepanelen
- (Nog) verder scheiden van afval
- Meer de fiets gebruiken/ minder de auto gebruiken.

Stimuleren vanuit gemeente:

- Inwoners de benodigde faciliteiten bieden.
- Inwoners blijven informeren over nieuwe initiatieven.
- Als voorbeeldfunctie optreden.

	2011	2013	Vershil
Elektriciteit	3.860 KWh	3.639 KWh	-6%
Gas	1.536 m ³	1.400 m ³	-9%
Warmte	32 GJ	33 GJ	+3%
Drinkwater	130 m ³	111 m ³	-15%

Van de inwoners zegt momenteel 67% groene stroom af te nemen. In werkelijkheid ligt dit hoger (namelijk op 89%) omdat blijkt dat consumenten niet altijd weten dat zij groene stroom geleverd krijgen. Het gebruik van groen gas blijft echter achter (32%). De reden waarom relatief weinig inwoners groen gas gebruiken is onduidelijk.

99% van de Houtenaren maakt gebruik van één of meerdere energiebesparende voorzieningen. Met name dubbel glas/ HR-glas/ voorzetramen en spaarlampen/ LED-lampen zijn ingeburgerd bij de Houtenaren, 94% van de inwoners maakt gebruik van één of zelfs beide van deze voorziening(en). 43% van de inwoners is van plan om in de komende 12 maanden één of meerdere energiebesparende voorzieningen aan te schaffen. Met name zonnepanelen zijn populair. Het gebruik van zonnepanelen is verdubbeld ten opzichte van 2011 (naar 14% in 2013). Daarnaast geeft 14% aan in de komende 12 maanden zonnepanelen aan te willen schaffen.

Een flink deel (43%) van de inwoners is ook geïnteresseerd om te investeren in duurzame energiesystemen op een andere locatie dan thuis. Ook hierbij gaat de meeste interesse (37%) uit naar zonnepanelen. Wanneer de gemeente of andere partijen dergelijke projecten opzetten, liggen er kansen om de duurzame energieproductie binnen de gemeente te verhogen.

Afval en hergebruik

De manier waarop inwoners tegenover de aankoop van spullen staan en in de manier waarop ze met afgedankte en kapotte spullen omgaan, maakt onderdeel uit van een al dan niet duurzame levensstijl. 82% van de inwoners koopt weleens tweedehands spullen, een stijging van 7% t.o.v. 2011.

Spullen die inwoners niet meer gebruiken of kapot zijn, worden zelden meteen weggegooid. Voor ongebruikte spullen geldt dat deze meestal worden weggegeven aan een bekende of een goed doel, of naar de kringloopwinkel worden gebracht. Spullen die kapot zijn worden in eerste instantie vaak gerepareerd. De helft (52%) van de inwoners probeert kapotte spullen eerst zelf te herstellen, 41% gaat weleens naar een reparateur om te kijken of het loont om het apparaat te laten repareren. Producten die niet meer te repareren zijn belanden meestal (74%) bij het afvalscheidingsstation.

In Houten bevinden zich een kringloopwinkel en een Repaircafé. Een derde (31%) van de inwoners brengt kapotte spullen weleens naar de kringloopwinkel. Bijna één op de tien Houtenaren (9%) zegt met kapotte spullen naar het Repaircafé te gaan. Wellicht kan het bezoekerspercentage nog verder verhoogd worden door het nog meer te promoten onder inwoners en/of de openingstijden te verruimen.

Duurzame energie

- Duidelijke kans om duurzame energieproductie uit te breiden.
- Zelf investeren door gemeente in duurzame energieprojecten en/of inwoners helpen/ faciliteren bij de aanschaf van duurzame voorzieningen. Denk aan hulp bij subsidieaanvraag, rekenvoorbeelden van dergelijke investeringen en verdere hulp in het aankoopproces. Begin hierbij met projecten gerelateerd aan zonnepanelen. Deze hebben momenteel onder inwoners de grootste kans van slagen.

Repaircafé Houten

Gebruik kan nog verder toenemen:

- Actief promoten vanuit de gemeente.
- Aantrekken van meer vrijwilligers zodat openingstijden verruimd kunnen worden.

Voedselconsumptie

Wat betreft de consumptie van vlees is er sinds 2011 weinig veranderd. Een derde (33%) van de inwoners eet bijna elke dag vlees. Meestal (53%) eet men standaard geproduceerd vlees. 20% van de inwoners eet meestal biologisch vlees en 16% eet meestal scharrelvlees. Twee derde van de inwoners (66%) eet weleens voedsel uit de eigen streek. Dit is meestal (46%) afkomstig van een boerderijwinkel of landwinkel op het erf.

Fietstransferia

In Houten zijn twee fietstransferia aanwezig, één bij NS-station Centrum en één bij NS-station Castellum. Ruim de helft (51%) van de inwoners stalt de fiets, brommer of scooter weleens in het fietstransferium Centrum. Een kwart (23%) doet dat weleens in Castellum. De fietstransferia worden goed beoordeeld door de gebruikers: het fietstransferia Centrum krijgt gemiddeld een rapportcijfer 7,4 en Castellum een 7,8.

Brommeroverlast

Naast aandacht voor het milieu, hecht de gemeente ook veel waarde aan het verbeteren van de leefbaarheid binnen de gemeente. Eén van de speerpunten daarbij is het verlagen van de overlast door brommers en scooters. Het afgelopen jaar is de brommeroverlast volgens veel inwoners (40%) gelijk gebleven. 20% van de inwoners geeft aan dat de overlast van brommers en scooters is afgenomen, terwijl deze in de beleving van 14% van de inwoners is toegenomen.

Om brommeroverlast tegen te gaan, is de gemeente een speciale campagne gestart; Aanpak Brommeroverlast F.A.S.T., waarbij als onderdeel daarvan in 2012 het Meldpunt Brommerlast is opgestart. De bekendheid van het meldpunt is nog vrij laag, 92% van de inwoners weet niet of niet precies wat het meldpunt inhoudt. Wanneer inwoners goed op de hoogte waren geweest van het meldpunt, zou een extra 7% er volgens eigen zeggen, zeker gebruik van hebben gemaakt.

1. Milieubewustzijn

Houtenaren vinden zichzelf over het algemeen duurzaam of milieubewust. 83% van de inwoners geeft zichzelf een 7 of hoger op de vraag hoe duurzaam of milieubewust men zichzelf vindt. De duurzaamheid of milieubewustheid van de woonplaats Houten wordt door 67% van de inwoners met een 7 of hoger beoordeeld.

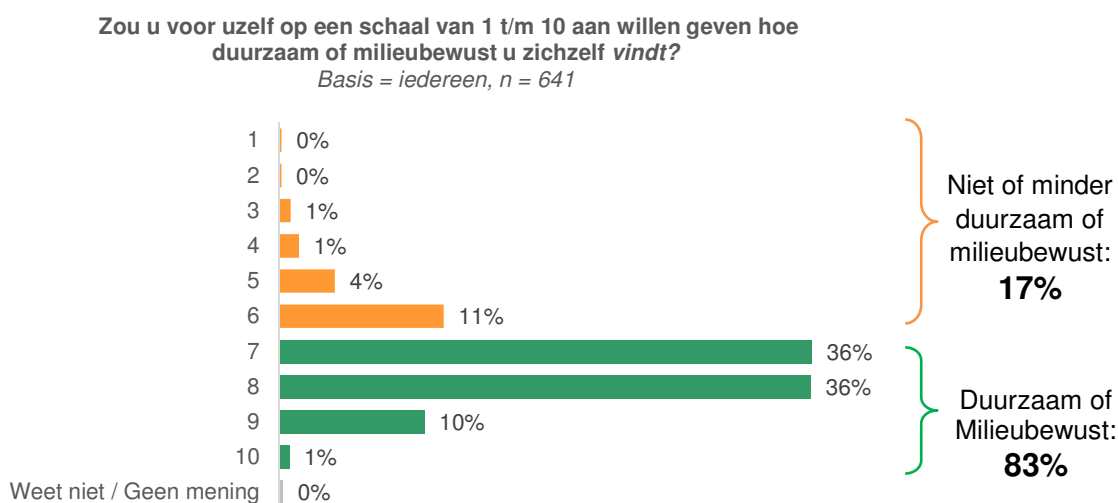
Van de inwoners geeft 35% aan dat ze een extra bijdrage zouden kunnen leveren aan een duurzaam Houten. In veel gevallen (38%) wordt het plaatsen van zonnepanelen als mogelijke extra bijdrage genoemd. Ook het (extra) scheiden van afval (12%) en het vaker gebruiken van de fiets en/of minder gebruiken van de auto (6%) worden in dit verband geopperd.

Inwoners is eerst gevraagd in welke mate zij zichzelf duurzaam of milieubewust vinden en vervolgens hoe zij de gemeente Houten met haar inwoners op dit vlak beoordelen.

1.1 Huidige situatie

Aan de inwoners van de gemeente Houten is gevraagd hoe duurzaam of milieubewust zij zichzelf vinden op een schaal van 1 t/m 10. Houtenaren die zichzelf waarderen met een cijfer 1 t/m 6 worden gecategoriseerd als 'minder niet of duurzaam of milieubewust' en inwoners die zichzelf waarderen met een cijfer van 7 of hoger worden gecategoriseerd als 'duurzaam of milieubewust'. Aan de hand van de eigen beoordeling, vindt 83% van de inwoners zichzelf 'duurzaam of milieubewust' en 17% 'minder of niet duurzaam of milieubewust'. De meeste Houtenaren (72%) waarderen zichzelf met het cijfer 7 of 8.

Figuur 1.1: Milieubewustzijn inwoners Houten

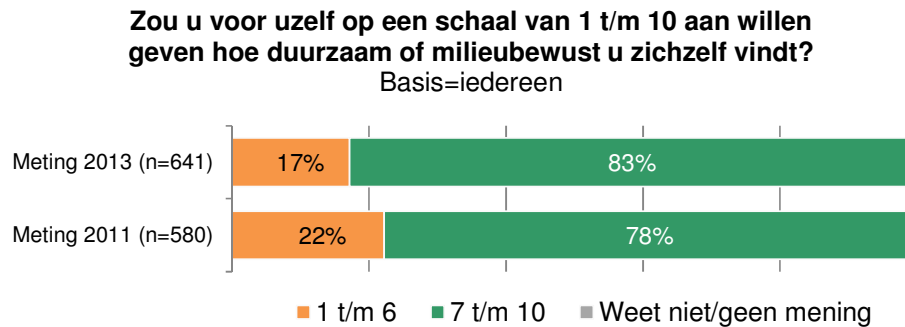
Wanneer er gekeken wordt naar verschillen binnen bepaalde groepen valt op dat de mate waarin inwoners zichzelf duurzaam of milieubewust vinden, toeneemt naarmate zij in een hogere leeftijdscategorie vallen. In de leeftijdscategorie van 18-44 jaar vindt 80% zichzelf duurzaam of milieubewust, binnen de categorie 45-54 jaar is dit 82%, en van de 55+ers vindt 87% zichzelf duurzaam of milieubewust.

Daarnaast doen zich ook verschillen voor tussen wijken. Inwoners uit Noord-Oost (89%) en Noord-West (82%) vinden zichzelf duurzamer of milieubewuster dan inwoners uit Zuid-Oost (76%) en Zuid-West (78%).

1.2 Vergelijking milieubewustzijn inwoners tussen 2011 en 2013

Vanwege een wijziging in de vraagstelling in het onderzoek (in 2011 is gevraagd “hoe milieubewust” vindt u zichzelf, in 2013 is gevraagd “hoe duurzaam of milieubewust vindt u zichzelf”), is voorzichtigheid geboden bij het maken van een vergelijking tussen beide jaren. Als de vergelijking dan toch wordt gemaakt, blijkt dat inwoners in 2013 zichzelf niet significant vaker ‘duurzaam of milieubewust’ vinden dan in 2011.

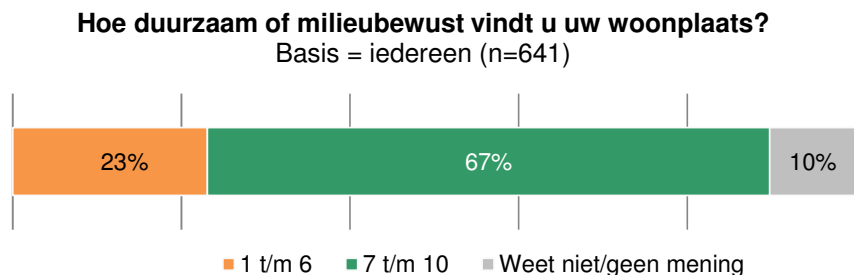
Figuur 1.2: Milieubewustzijn 2013 vs. 2011

1.3 Waardering duurzaamheid en milieubewustzijn van de woonplaats Houten

Inwoners hebben ook een cijfer toegekend aan de duurzaamheid en het milieubewustzijn van de gemeente. 67% van de inwoners vindt de gemeente Houten met al haar inwoners en organisaties milieubewust, terwijl 23% van de inwoners de gemeente niet of minder milieubewust vindt. Daarmee vinden Houtenaren zichzelf over het algemeen vaker duurzaam of milieubewust dan hun woonplaats.

Figuur 1.3: Milieubewustzijn van de gemeente Houten

Een reden die inwoners vaak geven waarom ze de gemeente duurzaam of milieubewust vinden, betreft de goede afvalscheiding binnen de gemeente. Inwoners geven aan dat er veel voorzieningen voor het scheiden van afval beschikbaar zijn en dat er plekken zijn waar ze hun ongebruikte spullen naartoe kunnen brengen. Een voorbeeld dat in dit verband vaak wordt genoemd is het kringloopcentrum. Ook vinden inwoners dat er veel goede initiatieven binnen de gemeente plaatsvinden die duurzaamheid stimuleren, zoals de ecowijk, repair café en Groen Zonnig Houten. Met name het beleid met betrekking tot duurzame energiebronnen wordt positief gewaardeerd door inwoners. De komst van windmolens binnen de gemeente en het gebruik van zonnepanelen door inwoners, worden daarbij vaak als voorbeelden genoemd. Ten slotte vinden veel inwoners dat Houten een fietsvriendelijke gemeente is.

Negatieve reacties vanuit inwoners over de duurzaamheid en milieubewustheid binnen de gemeente Houten gaan vaak over rommel en zwerfafval op straat, het autogebruik binnen Houten en straat- en reclameverlichting. Ook de voorbeeldfunctie van de gemeente wordt een paar keer spontaan genoemd. Inwoners zouden graag zien dat het gemeentehuis energiezuiniger zou zijn, bijvoorbeeld met zonnepanelen op het dak en een elektrisch wagenpark. Daarnaast is de gemeente niet voor iedereen zichtbaar als duurzame gemeente. Men zou hier meer over kunnen communiceren.

Positieve reacties inwoners op duurzaam gedrag binnen gemeente

“Er worden regelmatig opschoonacties georganiseerd. Houten vind ik behoorlijk schoon en het plastic wordt apart opgehaald.”

“Er zijn veel zonnepanelen te zien op daken van huizen en er is een tweede station sinds kort. Openbaar vervoer is goed bereikbaar in Houten en ligt op een gunstige plek.”

“Houten streeft ernaar om een energie neutrale gemeente te worden. Er worden windmolens gebouwd en het plaatsen van zonnepanelen wordt gestimuleerd.”

“Accent ligt op fietsen en ook bij het bermbeheer weet ik dat er iets aan duurzaamheid wordt gedaan. Er is ook een test met duurzame verlichting geweest op fietspaden (groen licht).”

Negatieve reacties inwoners op duurzaam gedrag binnen gemeente

“Weinig wind- en zonne-energie. Er wordt veel rommel op straat gegooid. Teveel gebruik van kleine flesjes. In winkels wordt alles gelijk in plastic tasje gedaan.”

“Veel kap van bomen, waardoor de gemeente minder groen wordt. Een groene omgeving is van belangrijke waarde voor het welzijn ende gezondheid van mensen.”

“Teveel straatverlichting op plaatsen waar het minder nodig is.”

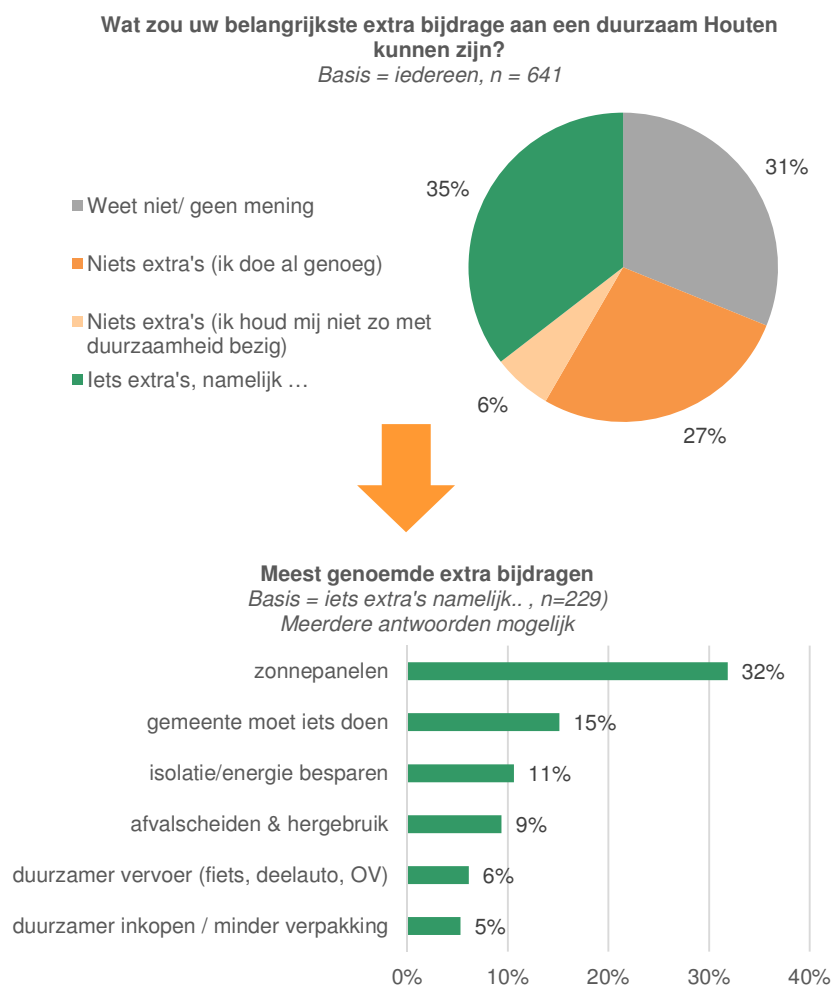
“Gemeente kan meer schone energie stimuleren. Er zijn weinig stimuleringsmaatregelen vanuit de gemeente richting burger of bedrijfsleven.”

“Ik vind wel dat nog veel mensen binnen Houten de auto gebruiken terwijl alles op loop op fietsafstand is.”

1.4 Belangrijkste extra bijdrage vanuit de inwoners

Aan inwoners is gevraagd of zij bereid zouden zijn een aanvullende bijdrage te leveren aan een duurzaam Houten. Daarbij konden inwoners ook aangeven wat hun belangrijkste extra bijdrage zou kunnen zijn. Ongeveer een derde (35%) van de inwoners zegt een extra bijdrage te kunnen leveren aan een duurzaam Houten. Een vergelijkbaar percentage van de inwoners (33%) geeft aan niets extra's te kunnen doen. 27% van deze inwoners vindt dat ze al genoeg doen en 6% houdt zich niet zo met duurzaamheid bezig. Ten slotte geven drie op de tien (31%) inwoners aan niet te weten of ze een extra bijdrage kunnen leveren of hebben hier geen mening over.

Figuur 1.4: Extra bijdrage aan een duurzaam Houten

De extra bijdrage² die door inwoners vanuit het meeste genoemd wordt, is het plaatsen van zonnepanelen (32%). Energiebesparing/ isolatie van het huis (11%) en het (verder) scheiden van afval (9%) zijn daarnaast bijdrages die vaak (12%) genoemd worden. Opvallend is ook dat een deel van de Houtenaren bijdragen noemt die door anderen, met name de gemeente (15%) opgepakt kunnen worden. Houtenaren geven bijvoorbeeld aan dat de gemeente inwoners moet stimuleren tot duurzaam gedrag en meer afvalscheiding mogelijk moet maken.

Mannen geven vaker (40%) aan een extra bijdrage te kunnen leveren dan vrouwen (31%). 55+ers zijn het minst vaakst van mening dat ze een extra bijdrage kunnen leveren (29%).

² Dit op basis van een categorisering van de gegeven open antwoorden. In grafiek 1.4 zijn alleen de meest genoemde bijdragen opgenomen, hierdoor telt de grafiek niet op tot 100%.

2. Energiegebruik

Aan de inwoners van Houten is gevraagd hun huidige energieverbruik in kaart te brengen. Daarbij konden ze hun exacte of geschatte energiegebruik doorgeven. In de volgende paragrafen wordt per energiecategorie; elektriciteit, gas/ stadsverwarming en drinkwater, gedetailleerd op het verbruik ingegaan. Daarbij wordt, waar mogelijk, ook gekeken naar verschillen tussen inwoners die gebruik maken van groene energie en inwoners die gebruik maken van 'normale' (grijze) energie.

Waar mogelijk worden de resultaten van 2011 getoond ter vergelijking. Gezien het lage aantal respondenten dat sommige vragen heeft beantwoord, kan een verschil tussen 2011 en 2013 echter niet altijd als een statistisch significant verschil worden geduid.

Elektriciteit

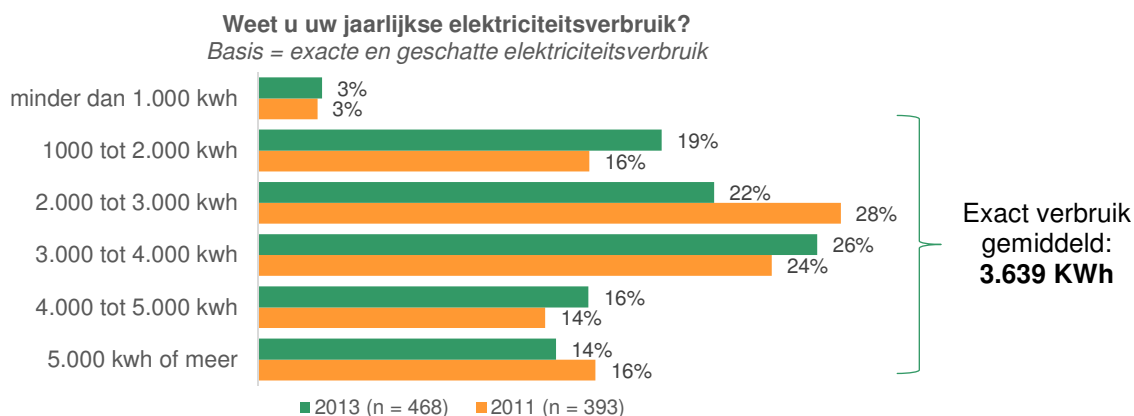
Het gemiddelde exacte elektriciteitsverbruik in de meting van 2013 is 3.639 KWh. Het aantal inwoners dat duurzame energie in de vorm van groene stroom verbruikt is toegenomen. Van de inwoners die weten wat voor soort stroom ze afnemen, gebruikt 67% alleen groene stroom, terwijl 29% alleen grijze stroom gebruikt (daarnaast gebruikt 4% beide).

2.1 Elektriciteitsverbruik onder inwoners

Van de inwoners heeft 45% het exacte stroomverbruik opgegeven. Dit is gemiddeld 3.639 KWh per jaar. In 2011 was het aantal inwoners dat het exacte verbruik doorgaf aanzienlijk lager (26%) en was het gemiddelde elektriciteitsverbruik 3.860 KWh per jaar.

Daarnaast heeft in 2013 een kwart (25%) van de inwoners een schatting gemaakt van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik. Het exacte en geschatte jaarlijkse elektriciteitsverbruik zijn samen ingedeeld in categorieën. Hieruit blijkt dat een kwart (26%) van de Houtenaren 3.000 tot 4.000 KWh per jaar verbruikt. Veruit het minst aantal inwoners (3%) verbruikt minder dan 1.000 KWh aan elektriciteit per jaar.

Figuur 2.1: Elektriciteitsverbruik van inwoners die het exact weten en een inschatting hebben gemaakt

Inwoners uit de wijk Zuid-Oost vallen vaker in de categorie met het hoogste verbruik. 26% verbruikt 5.000 KWh of meer elektriciteit per jaar. Een verklaring hiervoor is dat een deel van de huizen in deze wijk zijn aangesloten op WKO (warmte-koude-opslag) met warmtepompen (Hofstad I, De Mossen).

Hierbij wordt elektriciteit en grondwater gebruikt voor verwarming in plaats van gas. Een andere mogelijke verklaring is dat deze wijk de hoogste gemiddelde gezinsgrootte kent.

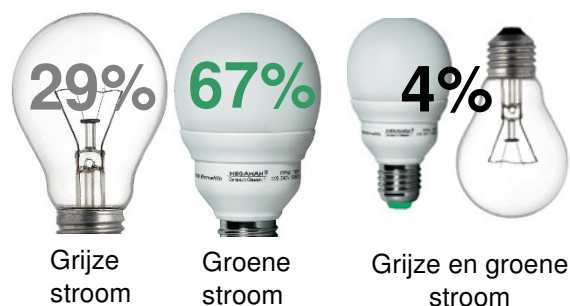
2.2 Het gebruik van groene stroom

Er is ook gekeken naar de mate waarin inwoners gebruik maken van duurzame energie. Daarbij is aan inwoners onder meer gevraagd of ze gebruik maken van groene of grijze stroom. 88% van de inwoners is zich bewust van de soort stroom die men gebruikt, 12% weet niet wat voor soort stroom men gebruikt. Van de Houtenaren die weten wat voor soort stroom zij afnemen, geeft 67% aan groene stroom af te nemen en 29% geeft aan grijze stroom af te nemen. 4% geeft aan zowel groene als grijze stroom af te nemen.

Niet alle Houtenaren blijken echter goed op de hoogte van de soort stroom die zij daadwerkelijk afnemen. Van de Houtenaren die aangeven bij Eneco stroom af te nemen, geeft 35% aan grijze stroom af te nemen. Ook van de afnemers van Greenchoice geeft een gedeelte aan grijze stroom af te nemen (3%). Beide leveranciers leveren echter alleen groene stroom. Zouden we voor dit gegeven corrigeren, dan zou 89% groene stroom afnemen.

In 2011 was het aandeel Houtenaren dat aangaf groene stroom af te nemen lager. Toen gaf 57% aan groene stroom af te nemen. 40% gaf in 2011 aan grijze stroom af te nemen en 3% nam zowel groene als grijze stroom af.

Figuur 2.2: Verbruik van grijze versus groene stroom volgens inwoners

2.3 Vergelijking elektriciteitsverbruik tussen afnemers groene en grijze stroom

Van de inwoners die zeggen **groene stroom** af te nemen, geeft 53% een exacte opgave, 22% geeft een schatting en 25% weet niet wat het jaarlijkse elektriciteitsverbruik is. Van de inwoners die **grijze stroom** afnemen, geeft 32% het exacte elektriciteitsverbruik op, 29% geeft een schatting en 39% weet niet wat het jaarlijkse verbruik is.

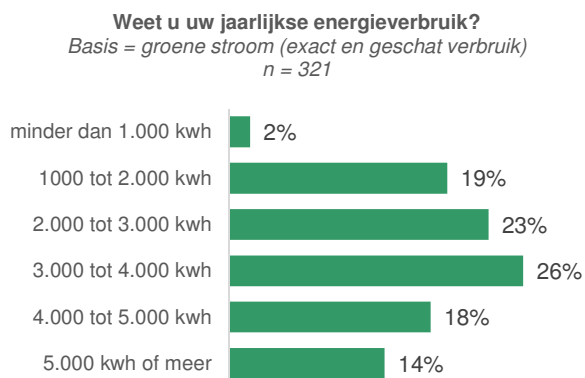
Onderstaande tabel geeft een overzicht van het exacte gemiddelde gebruik van groene en grijze stroom, met een vergelijking tussen de meting uit 2011 en 2013. Gezien de lage n kunnen geen significante verschillen worden vastgesteld.

Tabel 2.1: Elektriciteitsverbruik, vergelijking tussen meting van 2011 en 2013

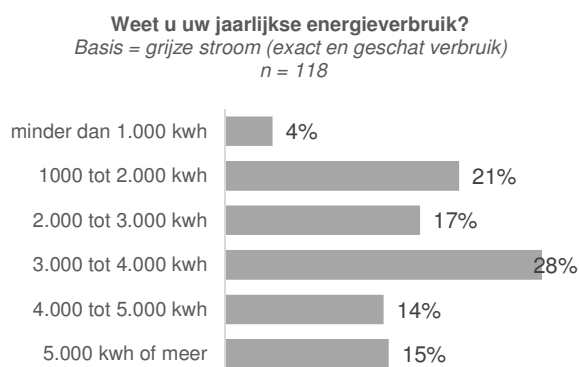
	2011	2013	Verskil (%)
Totaal	3.860 KWh	3.639 KWh	-6%
Groen	3.660 KWh	3.643 KWh	-1%
Grijs	4.030 KWh	3.629 KWh	-10%

Wanneer het exacte en geschatte verbruik worden samengenomen, blijkt dat bij 23% van de inwoners die aangeven **groene stroom** af te nemen, het verbruik tussen de 2.000 en 3.000 KWh per jaar ligt. 26% verbruikt tussen de 3.000 en 4.000 KWh per jaar. Bij de inwoners die **grijze stroom** afnemen, zijn deze percentages van vergelijkbare grootte.

Figuur 2.3: Elektriciteitsverbruik groene stroom

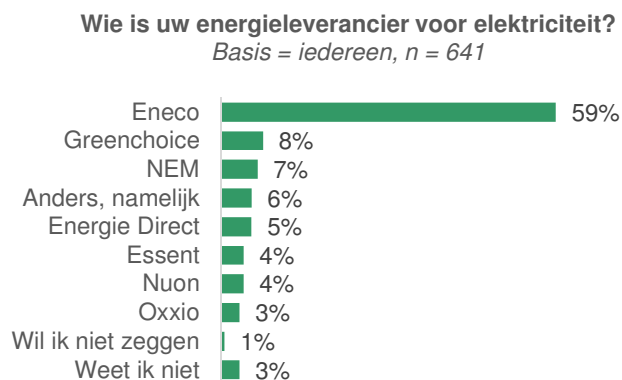
**Figuur 2.4: Elektriciteitsverbruik
grijze stroom**

2.4 Energieleveranciers van elektriciteit

Naast het energieverbruik is aan inwoners ook gevraagd wie hun energieleverancier is voor elektriciteit. Daaruit blijkt dat veruit de meeste inwoners (59%) elektriciteit afnemen van Eneco.

Figuur 2.5: Energieleverancier van elektriciteit

Gas en warmte

Het gemiddelde exacte gasverbruik in de meting van 2013 is 1.400 m³ per jaar. Van de inwoners die weten wat voor soort gas ze afnemen heeft 32% groen gas en 68% grijs gas. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van groen gas is daarmee gelijk aan 2011. Een deel van de inwoners maakt gebruik van elektriciteit of stadsverwarming om te verwarmen. Inwoners die groen gas afnemen, verbruiken gemiddeld minder gas dan inwoners die grijs gas afnemen. Het gemiddelde exacte warmteverbruik bij stadsverwarming ligt op 33 GJ per jaar.

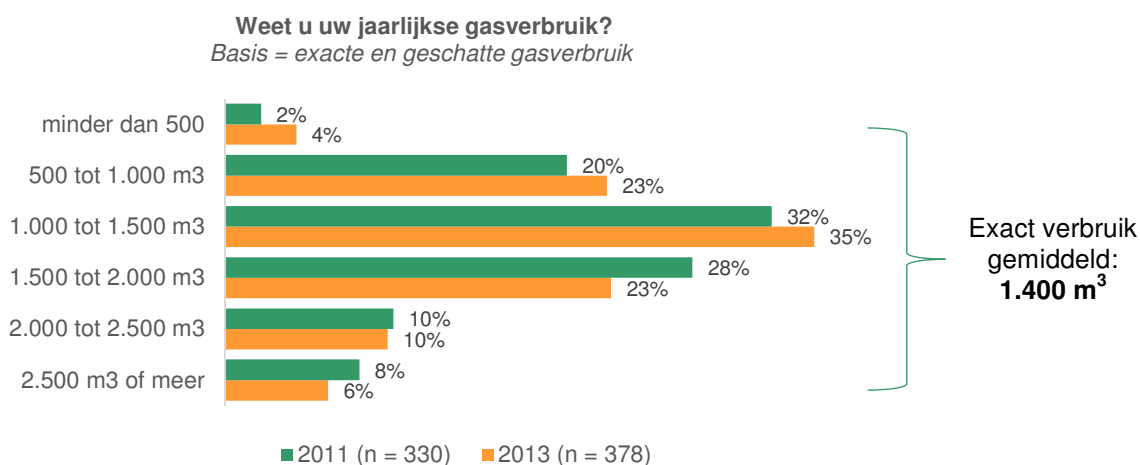
2.5 Gas en warmteverbruik onder inwoners

Binnen Houten maakt 76% van de inwoners gebruik van gas, 14% van stadsverwarming, 7% van geen van beide en 2% van de inwoners geeft niet aan wat ze gebruiken. In de wijk Zuid-Oost gebruiken inwoners vaker (19%) geen gas of stadsverwarming vergeleken met inwoners uit andere wijken. Eerder al bleek dat inwoners uit de wijk Zuid-Oost met betrekking tot elektriciteit het vaakst in de hoogste verbruikscategorie vallen. In een deel van Zuid-Oost, Hofstad I (de Mossen), zijn woningen aangesloten op WKO (warmte-koude-opslag) met warmtepompen. Deze inwoners gebruiken geen gas, maar elektriciteit en grondwater.

Van de inwoners die gas gebruiken, geeft 46% het exacte gasverbruik op. Het gemiddelde exacte gasverbruik in 2013 is 1.400 m³. In 2011 was het gemiddelde exacte verbruik 1.536 m³. 21% van de inwoners geeft een schatting van het gasverbruik en 33% van de inwoners weet niet wat het verbruik is of wil het niet zeggen.

Wanneer het exacte en geschatte verbruik samen worden genomen, blijkt dat de helft (48%) van de inwoners tussen de 1.000 en 2.000m³ gas per jaar verbruikt. Veel inwoners (35%) verbruiken tussen de 1.000 en 1.500m³ gas per jaar

Figuur 2.6: Gasverbruik van inwoners die het exact weten en een inschatting hebben gemaakt

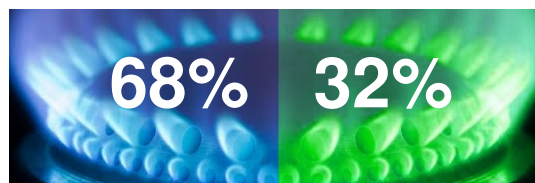

2.6 Verbruik van groen gas

Vergeleken met de afname van stroom zijn inwoners minder goed op de hoogte van de herkomst van hun gas. 74% geeft aan te weten wat voor soort gas zij afnemen, voor 26% is dit onbekend. Van de Houtenaren die weten wat voor soort gas zij afnemen, geeft 32% aan groen gas³ af te nemen. 68% geeft aan grijs gas af te nemen.

Het gebruik van groen gas is bijna gelijk aan dat van 2011, toen gaf 37% aan groen gas af te nemen. Van de inwoners die groen gas afnemen, neemt 98% ook groene stroom af.

Figuur 2.7: Grijs gas versus groen gas

2.7 Vergelijking van gemiddeld gasverbruik tussen afnemers groen en grijs gas

Inwoners die **groen gas** afnemen, hebben een jaarlijks exact verbruik van 1.409 m³ gas, terwijl afnemers van **grijs gas** 1.369 m³ gas per jaar afnemen. Er is dus geen sprake van een significant verschil tussen groen en grijs verbruik.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het gasverbruik, waarbij er een vergelijking wordt gemaakt tussen de meting van 2011 en 2013. Gezien de lage n kunnen geen significante verschillen worden aangetoond.

Tabel 2.2: Gasverbruik, vergelijking tussen meting van 2011 en 2013

	2011	2013	Verschil (%)
Totaal	1.536 m ³	1.400 m ³	-9%
Groen	1.472 m ³	1.409 m ³	-4%
Grijs	1.602 m ³	1.369 m ³	-15%

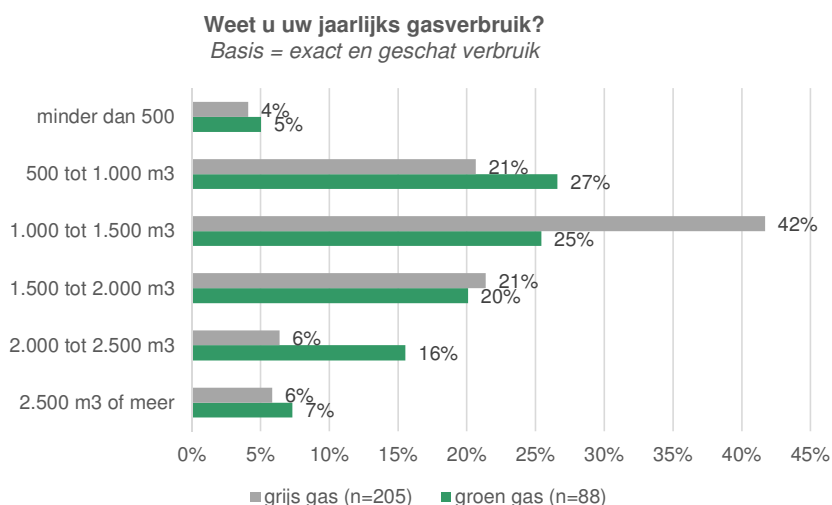
Wanneer het exacte en geschatte gasverbruik worden samengenomen, is te zien dat bijna driekwart (72%) van de inwoners die **groen gas** afnemen tussen de 500 en 2.000 m³ verbruikt. 27% van de inwoners verbruikt tussen de 500 en 1.000 m³ gas, 25% verbruikt tussen de 1.000 en 1.500 m³ gas en 20% verbruikt jaarlijks tussen de 1.500 en 2.000 m³ gas.

Bij 84% van de inwoners die **grijs gas** afnemen, ligt het gasverbruik tussen de 500 en 2.000 m³. Hiervan verbruikt 21% tussen 500 en 1.000 m³ gas, 42% tussen de 1.000 en 1.500 m³ gas en 21% verbruikt jaarlijks tussen de 1.500 en 2.000 m³ gas.

³ De term groen gas wordt gebruikt door energiemaatschappijen voor gas dat ze verkopen dat gewoon aardgas is, maar waarvan ze de koolstofdioxide-uitstoot compenseren.

Figuur 2.8: Exacte en geschatte gasverbruik

groen en grijs gas⁴

2.8 Correctie gasverbruik vanwege weersomstandigheden

Het weer heeft een directe invloed op het gasverbruik. Om de invloed van het weer mee te nemen, kan het exacte gasverbruik van inwoners gecorrigeerd worden met het aantal koude dagen. Dit is de zogenaamde graaddagen index⁵. Deze correctie is toegepast bij inwoners die hun exact gasverbruik hebben opgegeven én hebben aangegeven uit welke maand en jaar hun energierekening komt. De jaarrekeningen die inwoners hebben gebruikt, vallen in de periode van december 2012 t/m januari 2013. Gegevens over het aantal graaddagen in deze periode zijn beschikbaar via de website van het KNMI (www.knmi.nl).

Het eerder genoemde gemiddelde van 1.400 m³ is berekend op basis van alle Houtenaren die hun exacte gasverbruik hebben opgegeven, ongeacht of zij ook hebben aangegeven van welke maand hun jaarrekening was. Om het gemiddelde te corrigeren voor het aantal graaddagen, is echter wel de maand van jaarrekening benodigd. Wanneer het gemiddelde wordt berekend – zonder correctie – van de Houtenaren die de maand van de jaarrekening hebben vermeld, is dit 1.392 m³. Dit gemiddelde is nog niet gecorrigeerd met het aantal graaddagen. Na correctie met het aantal graaddagen komt het jaarlijkse gemiddelde gasverbruik uit op 1.488 m³.

Dat het gasverbruik na correctie hoger is, geeft aan dat in de periode waarop het gasverbruik is opgegeven, het relatief warmer is geweest dan gemiddeld. In het vorige duurzaamheidsonderzoek is

⁴ De groepen van inwoners die hun gasverbruik exact doorgeven en een schatting doorgeven hebben een lage n, daarom is ervoor gekozen deze twee groepen samen te nemen.

⁵ Berekening graaddagen (bron: www.milieubarometer.nl):

Graaddagen zijn een maat voor hoe koud het is geweest. Het is de som van het aantal graden dat de gemiddelde temperatuur op een dag onder de stookgrens (standaard 18 graden Celsius) lag. Een dag dat het 4 graden celsius was telt dus mee voor 14 graaddagen. Een jaar heeft gemiddeld zo'n 2.500-3.000 graaddagen. Het gasverbruik wordt gecorrigeerd door het te vermenigvuldigen met het langjarig gemiddelde aantal graaddagen (in de regio) en dat te delen door het aantal graaddagen van het jaar zelf (in de regio).

Bij de berekening is gebruikt gemaakt van zogenaamde 'gewogen graaddagen', waarbij sommige maanden zwaarder of minder zwaar meetellen dan de rest van de maanden omdat men in de praktijk deze maanden meer of minder meer stookt dan in de rest van het jaar:

- November t/m februari worden de graaddagen vermenigvuldigd met 1,1
- Maart en oktober met factor 1,0
- April tot en met september met factor 0,8

Het aantal (gewogen) graaddagen per maand kan terug gevonden worden op de website van het KNMI (www.knmi.nl).

niet aan inwoners gevraagd van welke maand hun energierekening was, waardoor er geen correctie mogelijk is van het gasverbruik in 2011.

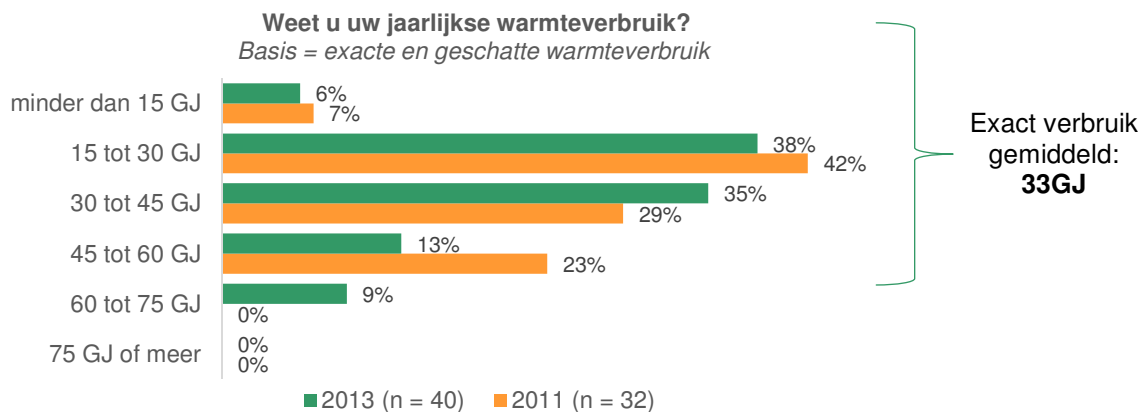
2.9 Invloed leeftijd cv-ketel op het gasverbruik

Inwoners is ook gevraagd hoe oud hun cv-ketel is. Nieuwe(re) cv-ketels zijn doorgaans zuiniger, waardoor het bezitten van een nieuwere cv-ketel als duurzaam gezien kan worden. De meeste inwoners (39%) hebben een cv-ketel die jonger is dan 5 jaar. Van 30% van de inwoners is de cv-ketel 5 tot 10 jaar oud, en bij 21% is deze tussen de 10 en 15 jaar oud. Net zoals in 2011 kan er echter geen verschil in gasverbruik tussen deze verschillende groepen worden aangetoond.

2.10 Verbruik van stadsverwarming

Van de inwoners die gebruik maken van stadsverwarming geeft 31% exact aan wat hun verbruik is, 22% geeft een schatting en 47% van de inwoners weet niet wat hun jaarlijkse warmteverbruik is. Het gemiddelde exacte verbruik is 33 GJ per jaar. Dit is vrijwel gelijk aan het exacte gemiddelde warmteverbruik in 2011 van 32 GJ. Wordt het exacte en geschatte gebruik samengevoegd, dan verbruikt bijna driekwart (73%) van de inwoners tussen de 15 en 45 GJ stadsverwarming per jaar.

Figuur 2.9: Warmteverbruik van inwoners die het exact weten en een inschatting hebben gemaakt

In de wijken Zuid-Oost (27%) en Zuid-West (48%) wordt meer gebruik gemaakt van stadsverwarming dan in de andere wijken. De verklaring hiervoor is de ligging van het gebied de Vijfwal binnen deze twee wijken. De Vijfwal beslaat ongeveer 40% van de woningen in de wijken Zuid-Oost en Zuid-West. Het merendeel van de woningen binnen dit gebied heeft geen gasaansluiting maar zijn aangesloten op het netwerk van Warmtekrachtcentrale De Vijfwal van Eneco. Deze Warmtecentrale voorziet huizen binnen de Vijfwal van stadswarmte en ligt eveneens binnen dit gebied.

Drinkwater

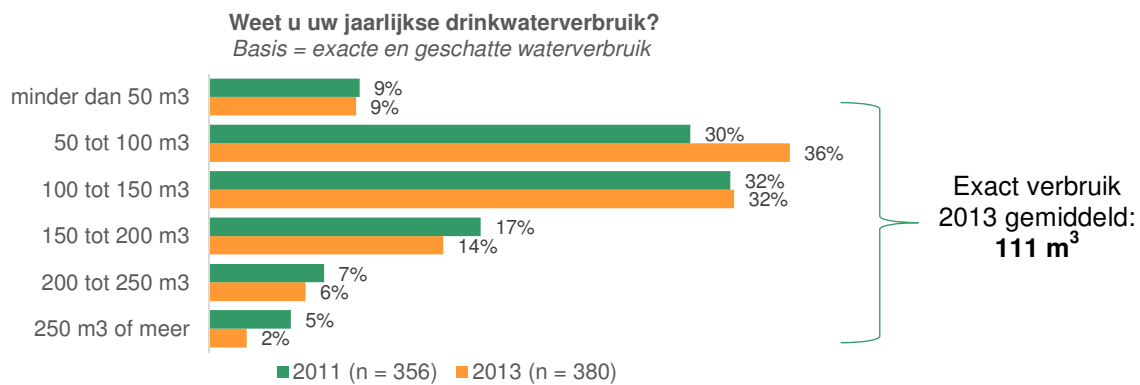
Het gemiddelde exacte drinkwaterverbruik in 2013 is 111 m³.

2.11 Drinkwaterverbruik

Houtenaren is ook gevraagd wat hun jaarlijkse waterverbruik is. 32% van de inwoners geeft een exacte opgave, 22% geeft een schatting en 46% van de inwoners weet niet wat hun jaarlijkse waterverbruik is.

Inwoners die het exacte verbruik opgeven, hebben in 2013 gemiddeld 111 m³ water afgenomen. In 2011 lag het exact verbruik op 130 m³ water. Omdat het hier slechts om een beperkt deel van de respondenten gaat, is het moeilijk conclusies aan deze uitkomsten te verbinden. Wanneer het exacte en geschatte drinkwaterverbruik samen worden genomen, dan is te zien dat 36% van de inwoners tussen de 50 en 100 m³ water verbruikt. 32% verbruikt tussen de 100 en 150 m³ water per jaar.

Figuur 2.10: Drinkwaterverbruik van inwoners die het exact weten en een inschatting hebben gemaakt

Invloed omvang huishouden en ouderdom huis op het energiegebruik

2.12 Grootte huishouden

Er is een direct en logisch verband tussen de grootte van het huishouden en het energieverbruik. Dit lijkt ook naar voren te komen in dit duurzaamheidsonderzoek. Alle hieronder genoemde verschillen kunnen door de lage n echter slechts als indicatief worden beschouwd. Het aantal respondenten is te laag voor significante uitspraken.

Het energieverbruik van kleine huishoudens van 1 of 2 personen lijkt lager te liggen dan het energieverbruik van grotere huishouden van meer dan 2 personen. Bij het verbruik van gas zijn de verschillen het kleinst, daarbij gebruiken huishoudens van meer dan 2 personen gemiddeld maar slechts 6% meer gas dan huishoudens van 1-2 personen.

Tabel 2.3: Verschil energiegebruik grote huishouden t.o.v. kleine huishoudens

	1-2 personen	Meer dan 2 personen	Verschil
Elektriciteit	3.124 KWh	4.112 KWh	+32%
Gas	1.358 m ³	1.443 m ³	+6%
Warmte	- (te lage n)	- (te lage n)	- (te lage n)
Drinkwater	88 m ³	135 m ³	+53%

2.13 Leeftijd van het huis

De leeftijd van het huis kan ook invloed hebben op het energieverbruik van inwoners. Nieuwe huizen⁶ zijn van origine beter geïsoleerd dan oudere huizen doordat er gebruik wordt gemaakt van betere isolatiematerialen zoals dubbel glas. In oudere huizen is het verbruik van gas over het algemeen dan ook hoger dan in nieuwe huizen. In aanmerking moet worden genomen dat de hieronder genoemde getallen uit het onderzoek door de lage n wederom indicatief zijn, maar de algemene trend is in lijn met landelijke cijfers.

Het lijkt erop dat het elektriciteitsverbruik in nieuwere huizen in Houten hoger is dan in oudere huizen. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat in nieuwere huizen vaker elektriciteit in plaats van gas wordt gebruikt voor verwarming en koken.

Tabel 2.4: Verschillen energiegebruik tussen leeftijd huis

	1984 of ouder	1985 – 1999	2000 tot heden
Elektriciteit	3.536 KWh	3.632 KWh	3.847 KWh
Gas	1.526 m ³	1.321 m ³	1.234 KWh
Warmte	-	- (te lage n)	- (te lage n)
Drinkwater	107 m ³	108 m ³	123 m ³

⁶ Bij de indeling van huizen naar leeftijd is erop gelet dat het aantal huizen per groep ongeveer gelijk is.

3. Energiebesparende voorzieningen

99% van de Houtenaren maakt gebruik van één of meerdere energiebesparende voorzieningen. 94% van de inwoners maakt gebruik van dubbelglas/ HR-glas/ voorzetramen en/of spaarlampen. Het gebruik van zonnepanelen is sinds 2011 verdubbeld naar 14%.

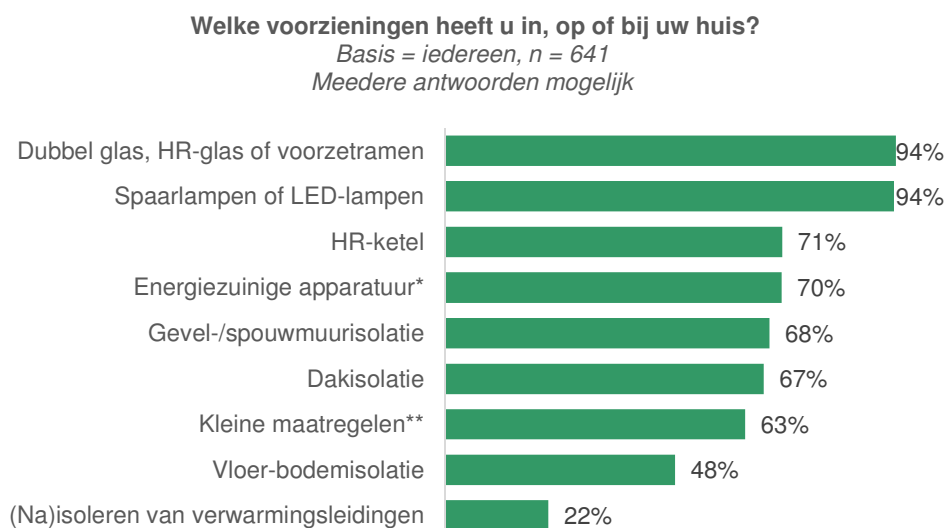
43% van de inwoners is van plan om in de komende 12 maanden 1 of meerdere energiebesparende voorzieningen aan te schaffen. Zonnepanelen worden daarbij het vaakst (14%) genoemd. Naast investeringen in en om het eigen huis, is 43% (ook) geïnteresseerd in investeringen in duurzame energiebronnen elders. Ook hierbij zijn zonnepanelen het meest in trek (37%).

Duurzaam gedrag uit zich ook door het gebruik van duurzame voorzieningen. Onder duurzame voorzieningen worden voorzieningen verstaan die efficiënter omgaan met energie, zoals spaarlampen of isolatiemateriaal. Daarnaast zijn het voorzieningen die energie uit onuitputtelijke bronnen opwekken, zoals zonnepanelen. Het gebruik van duurzame voorzieningen vermindert de druk op het milieu en kan worden gezien als duurzaam gedrag. Aan inwoners is gevraagd van welke voorzieningen zij op dit moment al gebruik maken en welke zij in de nabije toekomst zouden willen aanschaffen.

3.1 Aanwezige energiebesparende voorzieningen

Onder inwoners is een inventarisatie gemaakt over welke voorzieningen zij beschikken. Bijna alle (99%) Houtenaren maken gebruik van één of meer energiebesparende voorzieningen. Dubbel glas/ HR-glas/ voorzetramen en spaarlampen/ LED-lampen zijn daarbij het meest populair, 94% van de inwoners maakt gebruik van één of zelfs beide van deze voorziening(en). Zowel dubbelglas als spaarlampen zijn volledig “ingeburgerd” in Nederland.

Figuur 3.1: Energiebesparende voorzieningen (alleen gevraagd in 2013)

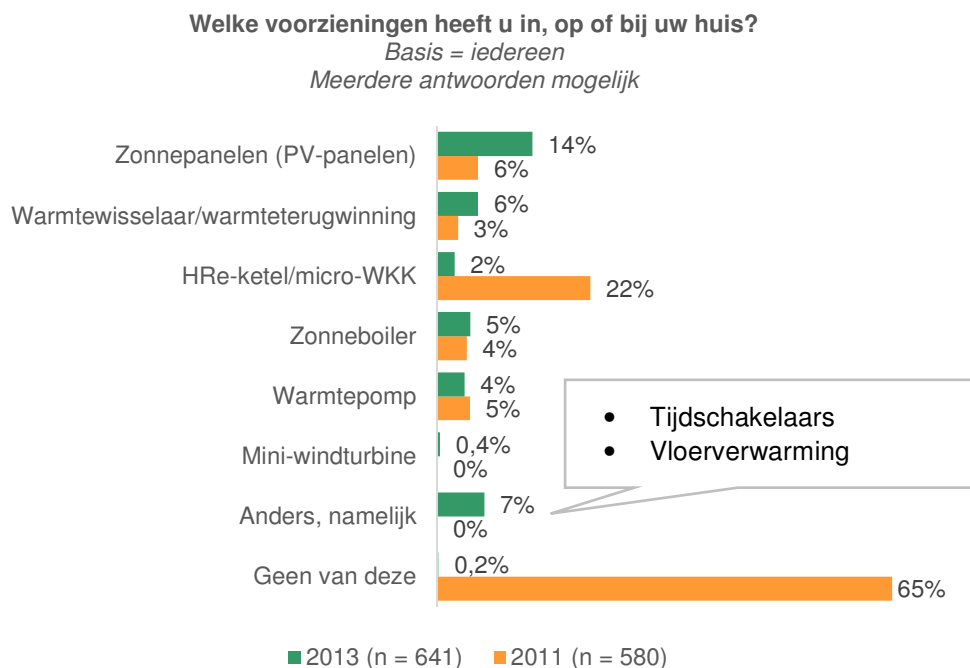

* Onder energiezuinige apparatuur worden apparaten verstaan met een A+, A++ of A+++ label.

** Onder kleine maatregelen vallen radiatorfolie, waterbesparende douchekop of kraan, deurdrager en tochtstrips.

Er is een opvallende stijging zichtbaar in het gebruik van zonnepanelen. In 2011 gaf 6% van de inwoners aan hiervan gebruik te maken, terwijl in 2013 14% van de inwoners hiervan gebruik maakt. Het gebruik van zonnepanelen is daarmee verdubbeld. Ook het gebruik van de warmtewisselaar/warmteterugwinning is verdubbeld. In 2011 maakte 3% van de inwoners gebruik van een dergelijke voorziening. In 2013 is dit 6%.

Figuur 3.2: Energiebesparende voorzieningen (zowel gevraagd in 2011 als 2013)

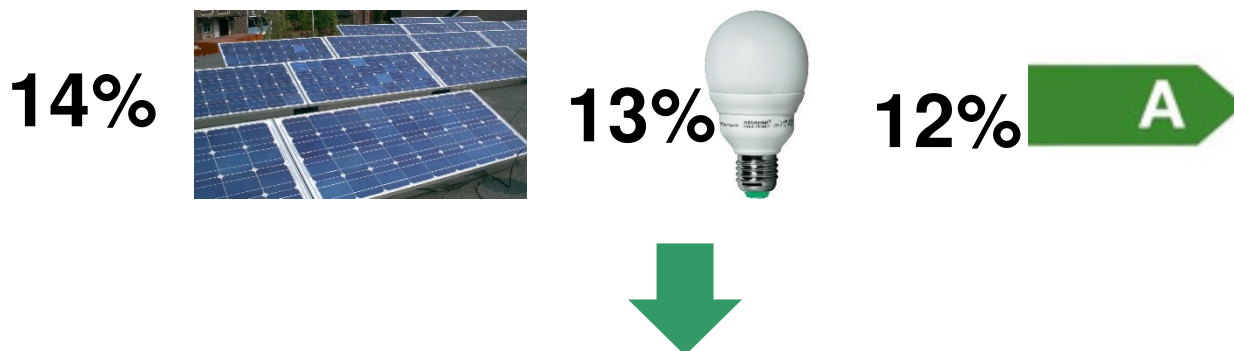

Er doet zich een groot verschil in bezit van een HRe-ketel voor tussen 2011 (22%) en 2013 (2%). De manier in vraagstelling kan een oorzaak zijn van dit verschil. In 2011 is alleen naar een HRe-ketel gevraagd, terwijl in 2013 is gevraagd naar een HR-ketel (71%) én een HRe-ketel/micro-WKK (beide door middel van aparte antwoordcategorieën). Het is aannemelijk dat respondenten met een HR-ketel in 2011 hebben geantwoord een HRe-ketel te bezitten. Daarmee beschouwen wij de resultaten uit 2011 als onbetrouwbaar.

3.2 Aankoopintentie energiebesparende voorzieningen

In totaal is 43% van de inwoners van plan om de komende 12 maanden één of meerdere energiebesparende voorzieningen aan te schaffen. Maatregelen die inwoners met name van plan zijn om te nemen zijn zonnepanelen (14%), spaarlampen/ LED-lampen (13%) en energiezuinige apparatuur (12%).

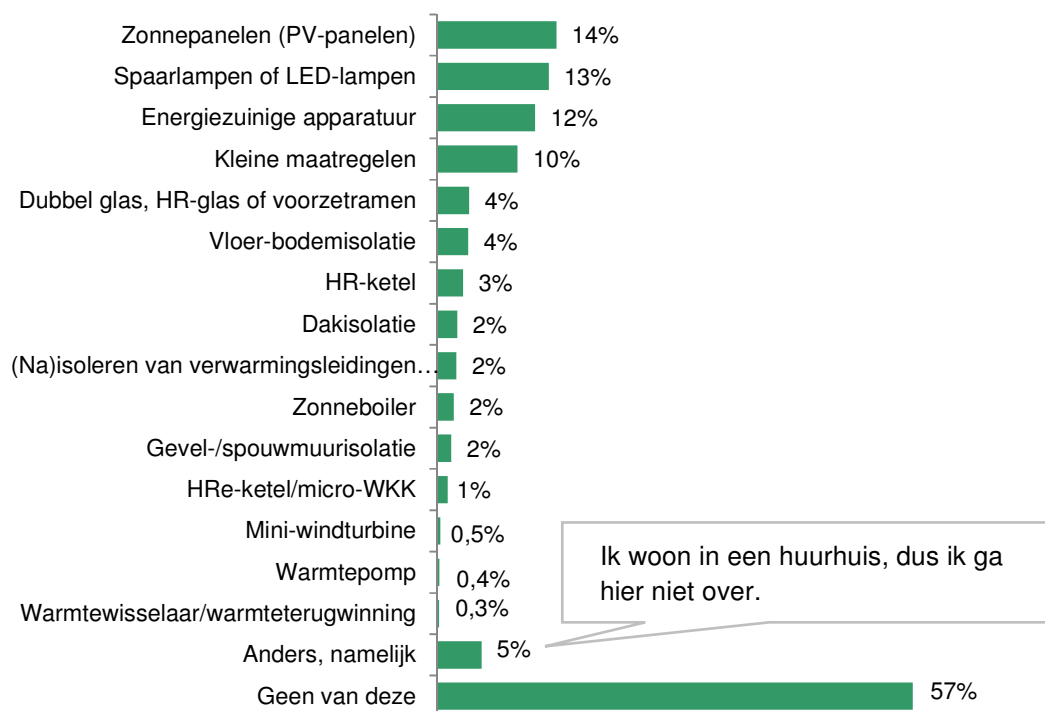
Figuur 3.3: Aankoopintentie van energiebesparende voorzieningen

Welke onderstaande energiebesparende maatregelen wilt u in de komende 12 maanden nemen?

Basis=iedereen (n=641)

Meerdere antwoorden mogelijk

Ik woon in een huurhuis, dus ik ga hier niet over.

De leeftijd van het huis heeft invloed op het feit of inwoners een energiebesparende maatregel willen nemen in de komende 12 maanden. Van de inwoners met een huis dat gebouwd is voor 1985 is 51% van plan één of meerdere energiebesparende voorzieningen aan te schaffen/ toe te passen. Van de inwoners met een huis gebouwd tussen 1985 en 2000 is 47% dit van plan. Van de inwoners met een huis dat na 2000 gebouwd is, heeft 32% dergelijke voornemens. Inwoners met oudere huizen (gebouwd voor 1985) zijn met name vaker van plan dubbelglas / HR-glas / voorzetramen (7%) en/of dakisolatie (4%) te nemen.

Zonnepanelen zijn een populaire energiebesparende voorziening onder Houtenaren. Eerder werd gevraagd welke extra bijdrage aan een duurzaam Houten inwoners zouden kunnen en willen doen. Van de inwoners die bereid zijn een extra bijdrage te doen, geeft 38% aan dit te willen doen door het plaatsen van zonnepanelen. 14% van de Houtenaren lijkt daadwerkelijk de intentie te hebben om zonnepanelen aan te schaffen in het komende jaar.

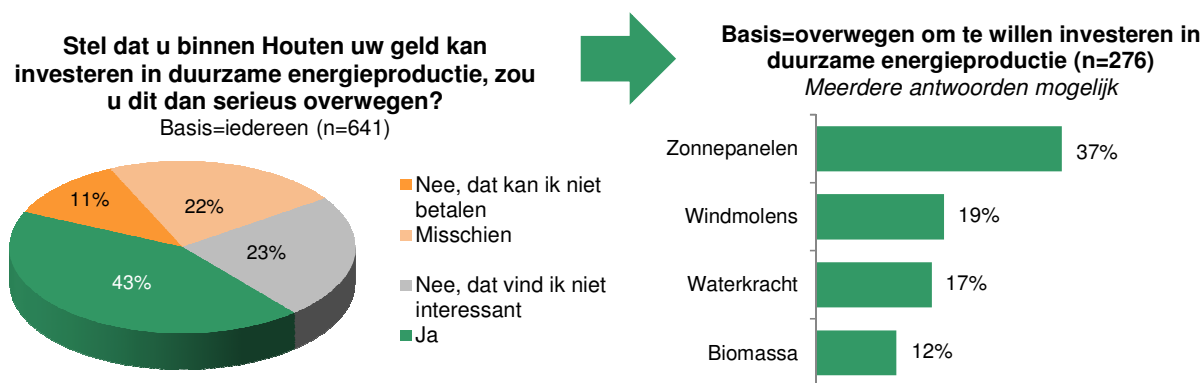
Bezitters van een koopwoning (16%) zijn daarbij vaker geïnteresseerd in het plaatsen van zonnepanelen dan inwoners die in een huurhuis wonen (5%). Ook de grootte van het huishouden heeft invloed op de koopintentie van zonnepanelen. Huishoudens met 1-2 personen (11%) hebben minder vaak de intentie zonnepanelen aan te schaffen dan huishoudens met meer dan 2 personen (17%). Uit paragraaf 2.2 bleek al dat grotere huishoudens ook daadwerkelijk veel meer elektriciteit verbruiken. Voor hen valt dan ook een hogere besparing te realiseren.

3.3 Investeren in duurzame energiesystemen op een andere locatie

Omdat niet iedereen de mogelijkheid heeft om bij de eigen woning duurzame energie op te wekken, is de inwoners van Houten ook gevraagd of ze geïnteresseerd zijn in het investeren in duurzame energiesystemen op een andere locatie dan thuis. Voor deze investering krijgen zij (in het genoemde voorbeeld⁷) jaarlijks gratis stroom terug gedurende ten minste 16 jaar, en hiermee verdienen ze binnen 10 jaar hun investering terug.

Van de inwoners overweegt 43% serieus om in één of meerdere voorzieningen te investeren en 22% zegt dit misschien te willen doen. Echter, 23% vindt een dergelijke investering niet interessant en 11% geeft aan dit niet te kunnen betalen. Inwoners die willen investeren kiezen het vaakst (37%) voor zonnepanelen. Daarnaast kiest 19% voor windmolens, 17% voor waterkracht en 12% voor biomassa.

Figuur 3.4: Intentie om te investeren in duurzame energiesystemen op een andere locatie

De investering slaat het meest aan bij inwoners in de leeftijdscategorie tussen 18 en 44 jaar en inwoners met een koopwoning. Binnen deze groepen is de bereidheid om te investeren het grootst. Van de inwoners tussen 18-44 jaar wil ongeveer de helft (47%) investeren in 1 of meerdere voorzieningen. Dit geldt ook voor inwoners met een koopwoning (47%). Ook kiezen deze twee groepen vaker meerdere voorzieningen om in te investeren dan andere groepen. Voor inwoners die een huurhuis hebben is de investering het minst interessant. Ze geven het minst vaak aan dat ze willen investeren in een duurzame voorziening (25%). De reden hiervoor is meestal (37%) omdat ze de investering niet kunnen betalen.

⁷ Voorbeeld betref:

U kunt een investering doen van € 350,- per "aandeel" duurzame energie en u krijgt ervoor terug:

Jaarlijks 500 kWh gratis stroom gedurende ten minste 16 jaar. Bij de huidige elektriciteitsprijzen levert dit u (minus onderhoudskosten) in het eerste jaar € 25,- op. Bij een gemiddelde jaarlijkse prijsstijging van 5%* verdient u uw investering in ca. 10 jaar terug. Over 16 jaar samen krijgt u met dit aandeel voor zo'n € 750,- "gratis" energie.

4. Afval en hergebruik

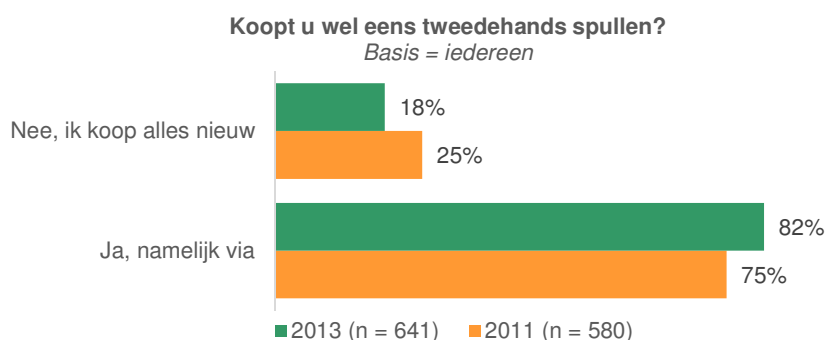
82% van de Houtenaren koopt weleens tweedehands spullen. Dit wordt meestal (64%) gedaan via marktplaats of andere websites. Inwoners gaan duurzaam om met spullen die ze niet meer gebruiken of die kapot zijn. Spullen die inwoners niet meer gebruiken worden meestal weggegeven aan bekenden of een goed doel (89%) en worden ook vaak naar de kringloopwinkel (80%) gebracht. Bij kapotte spullen wordt vaak (91%) geprobeerd deze te (laten) repareren. Kapotte spullen die niet gerepareerd (kunnen) worden, brengen inwoners meestal (74%) naar het afvalscheidingsstation of naar de kringloopwinkel (31%).

De verwerking van afval heeft een grote belasting op het milieu. De verwerking van afval kost energie en het afval komt altijd voor een deel in de lucht, het water of de grond terecht. Daardoor is het voorkomen van afval het belangrijkste, daarna pas het stimuleren van een verantwoorde verwerking ervan, bijvoorbeeld door hergebruik⁸. De gemeente neemt daarom verschillende initiatieven om afval zoveel mogelijk te voorkomen en afval dat toch ontstaat vooral te recyclen. Voorbeelden van dergelijke initiatieven zijn het gescheiden ophalen van verschillende afvalsoorten, het afvalscheidingsstation en de kringloopwinkel. De verantwoordelijkheid voor het verantwoord omgaan met afval ligt echter voor een groot deel bij de inwoners. De manier waarop inwoners met hun spullen omgaan, toont een bepaalde mate aan van duurzaam of milieubewust gedrag. Daarbij kan gedacht worden aan de manier waarop wordt omgegaan met afgedankte of kapotte spullen en de houding ten opzichte van bijvoorbeeld de aankoop van tweedehandsspullen.

4.1 Het aankopen van tweedehands spullen

82% van de inwoners koopt weleens tweedehands spullen, terwijl 18% van de inwoners alles nieuw koopt. Daarmee is het aantal inwoners dat weleens tweedehands spullen koopt gestegen t.o.v. 2011, toen nog driekwart (75%) van de inwoners weleens tweedehands spullen kocht. Naast een toenemend milieubewustzijn kan overigens ook de crisis hebben bijgedragen aan een toename van de aankoop van tweedehands goederen.

Figuur 4.1: Aankoop van tweedehands spullen

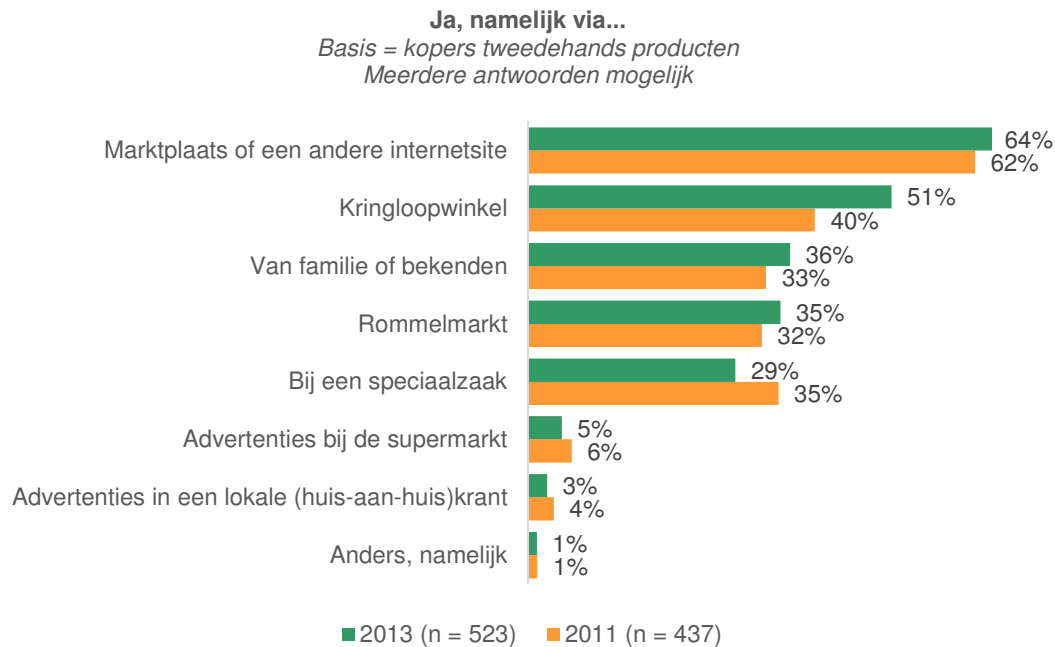
Inwoners in de leeftijdscategorie van 18-44 jaar kopen vaker (86%) tweedehands spullen dan inwoners tussen de 45-55 jaar (81%) en 55+ers (74%).

Marktplaats of andere internetwebsites zijn het meest populair om tweedehands spullen te kopen. 64% van de inwoners koopt hier weleens tweedehands spullen. Opvallend is dat het gebruik van de kringloopwinkel sinds 2011 sterk is toegenomen. In 2011 kocht 40% weleens spullen via de

⁸ Bron: <http://www.milieuloket.nl>

kringloopwinkel. In 2013 is dit 51%. Dit lijkt ten koste te zijn gegaan van de speciaalzaken, zoals fietsenwinkels, tweedehands boekhandels, etc.

Figuur 4.2: Plaats waar inwoners tweedehandspullen aanschaffen

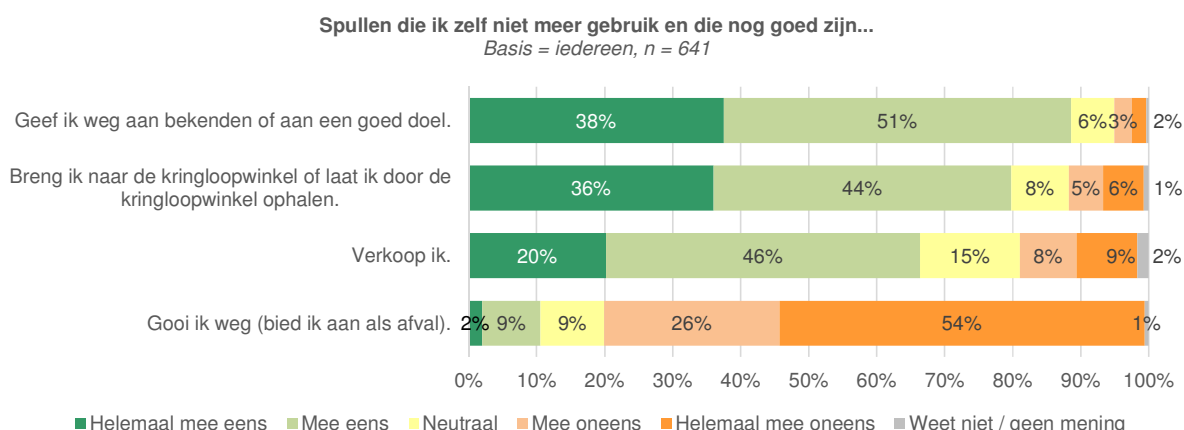

Inwoners uit de wijken Noord-Oost (56%) en Noord-West (56%) maken vaker gebruik van de kringloopwinkel dan inwoners uit Zuid-Oost (41%) en Zuid-West (39%). Dit kan voor een deel te maken hebben met de ligging van de kringloopwinkel, die in het noordwesten van Houten ligt. Ook is de kringloopwinkel populairder bij vrouwen (57%) dan mannen (44%). Vrouwen kopen ook vaker tweedehands spullen op een rommelmarkt, van familie of bekenden, bij een speciaalzaak of via een advertentie in de supermarkt. Mannen (68%) maken vaker gebruik van marktplaats of andere internetsites voor de aankoop van hun tweedehands spullen dan vrouwen (61%).

4.2 Wat gebeurt er met spullen die niet meer worden gebruikt?

Inwoners geven spullen die ze niet meer gebruiken, maar wel nog goed zijn, het vaakst aan bekenden of een goed doel. 89% van de inwoners geeft aan dit weleens te doen. Er zijn maar weinig inwoners die spullen die ze niet meer gebruiken, weggooien. Slechts 11% van de inwoners gooit spullen die ze niet meer gebruiken weg. Spullen die inwoners niet meer gebruiken gaan ook vaak naar de kringloopwinkel (80%) of worden verkocht (66%).

Figuur 4.3: Wat inwoners doen met spullen die ze niet meer gebruiken

Er bestaan verschillen tussen groepen inwoners wat betreft de manier waarop ze omgaan met spullen die ze niet meer gebruiken. 55+ers gooien minder vaak spullen weg (7%) dan inwoners van 45-54 jaar (10%), en 18-44 jaar (13%).

Inwoners tussen de 18 en 44 brengen het minst vaak spullen naar de kringloopwinkel (16% (helemaal) mee oneens) dan inwoners van 45-55 jaar (8%) en 55+ers (5%). Inwoners in de leeftijdscategorie 18-44 jaar geven daarentegen vaker spullen aan bekenden of een goed doel, of verkopen het, dan inwoners uit hogere leeftijdscategorieën.

Vrouwen gooien minder vaak (83%) spullen weg dan mannen (76%). En geven vaker (42%) aan dat spullen naar de kringloopwinkel gaan dan mannen (30%).

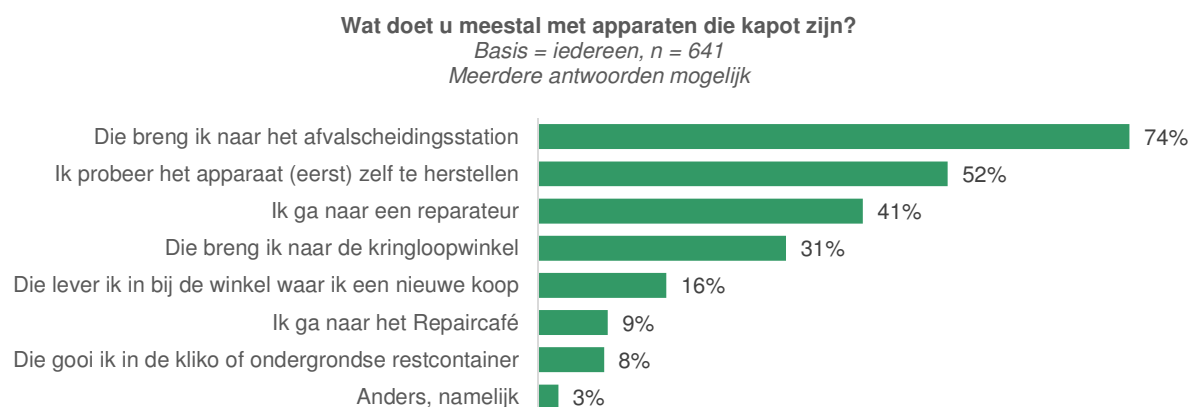
4.3 Wat gebeurt er met spullen die kapot zijn

Veel inwoners gaan duurzaam om met hun kapotte spullen. Vaak wordt geprobeerd kapotte spullen eerst te repareren. Meestal (52%) probeert men dit zelf, maar men gaat ook vaak (41%) naar een reparateur om te kijken of het loont om het apparaat te laten maken. Ook het afvalscheidingsstation wordt veel gebruikt door inwoners. Driekwart (74%) van de inwoners brengt weleens spullen die niet gerepareerd (kunnen) worden naar het afvalscheidingsstation. Daarnaast brengt bijna een derde (31%) van de inwoners weleens kapotte spullen naar de kringloopwinkel en 16% biedt het aan bij de winkel waar men een vervangend product koopt.

Het zelf weggooien van kapotte spullen bijvoorbeeld in de kliko is minder milieubewust. 8% van de Houtenaren geeft aan dit eveneens weleens te doen.

In de gemeente is ook een Repaircafé gevestigd. Dit initiatief werd in september 2011 opgericht in Houten met als één van de doelen het terugdringen van de weggoicultuur. Inwoners kunnen hier onder begeleiding van vrijwilligers kapotte spullen (wanneer mogelijk) zelf repareren. Het Repaircafé is te bezoeken op elke tweede zaterdag van de maand van 11:00 tot 15:00. In 2013 geeft 9% van de inwoners aan met kapotte spullen weleens naar het Repaircafé te gaan.

Figuur 4.4: Wat inwoners doen met kapotte spullen

Inwoners in de leeftijdscategorie 18-44 jaar maken minder vaak (4%) gebruik van het Repaircafé dan inwoners tussen de 45-55 jaar (11%) en 55+ers (16%). Daarnaast maken vrouwen (14%) vaker gebruik van het Repaircafé dan mannen (4%). In 2011 is onderzocht in welke mate inwoners interesse zouden hebben in een Repaircafé. De interesse in dit concept was toen het hoogst bij vrouwen van 55+. Uit dit onderzoek blijkt dat deze doelgroep inderdaad ook het meest gebruik maakt van het Repaircafé (25%).

Inwoners in de leeftijdscategorie 18-44 jaar brengen minder vaak (23%) kapotte spullen naar de kringloopwinkel dan inwoners van 45-55 jaar (41%) en 55+ers (37%). 55+ers gooien kapotte spullen minder vaak weg (4%) in verhouding tot inwoners van 45-55 jaar (8%) en 18-44 jaar (11%), maar leveren kapotte spullen vaker (24%) in bij de winkel waar ze nieuwe spullen kopen.

Mannen (56%) proberen kapotte spullen vaker te repareren dan vrouwen (47%). Vrouwen daarentegen brengen kapotte spullen vaker naar een reparateur (45% versus 37%) of het afvalscheidingsstation (79% versus 70%).

5. Voedselconsumptie

De helft (49%) van de Houtenaren eet 3 tot 5 dagen per week vlees. Een derde (33%) van de inwoners eet (bijna) dagelijks vlees. Inwoners eten met name standaard geproduceerd vlees (53%). Van de inwoners die weleens vlees eten, koopt 20% meestal biologisch vlees. 16% van de inwoners die vlees eten koopt meestal scharrelvlees.

Twee derde (66%) van de inwoners eet weleens voedsel uit de eigen streek. Dit wordt in bijna de helft van de gevallen (46%) gekocht bij de boerderijwinkel of landwinkel op het erf.

De productie van voedsel heeft een grote impact op de natuur, het milieu en dierenwelzijn. Duurzaam en milieubewust gedrag kan daarom ook tot uitdrukking komen in de wijze waarop men omgaat met het kopen en nuttigen van voedsel, bijvoorbeeld in relatie tot de consumptie van vlees of lokaal geproduceerd voedsel.

5.1 Vleesconsumptie

Een derde (33%) van de Houtenaren eet (bijna) elke dag vlees. De helft van de inwoners (49%) eet 3 tot 5 dagen per week vlees. Een heel klein deel (6%) eet nooit vlees. De meeste inwoners van Houten eten dus niet elke dag vlees.

Wat dit betreft zijn er geen verschillen met de meting uit 2011.

Vrouwen eten vaker (8%) geen vlees dan mannen (4%). 55+ers eten minder vaak (25%) (bijna) elke dag vlees dan inwoners van 45-55 jaar (32%) en 18-44 jaar (39%).

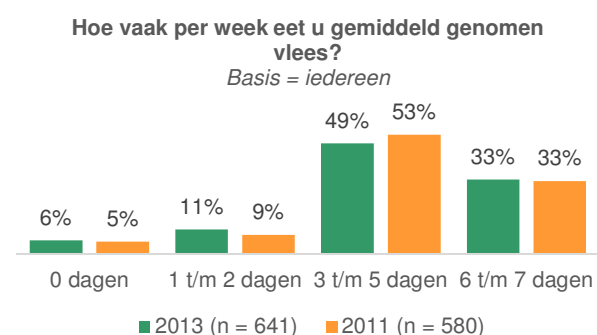
Daarnaast speelt de grootte van het huishouden een rol in de mate waarin inwoners vlees eten. Kleine huishoudens van 1-2 personen eten minder vaak (24%) (bijna) elke dag vlees dan grotere huishoudens van 2 of meer personen (41%).

In totaal koopt 94% van de inwoners weleens vlees. Het vlees dat men koopt is in de helft van de gevallen (53%) overwegend standaard geproduceerd vlees. 20% van de inwoners koopt meestal biologisch vlees en 16% koopt meestal scharrelvlees.

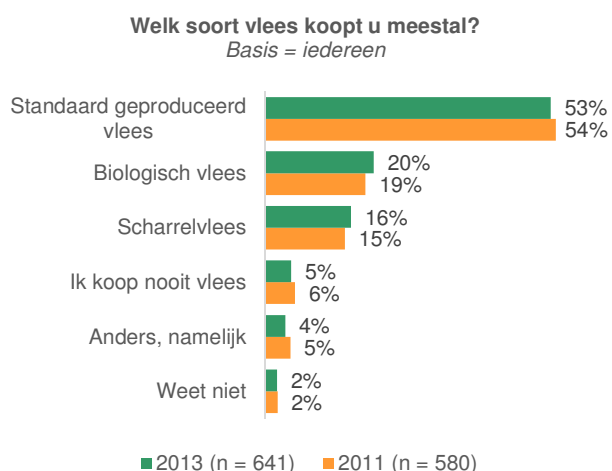
Mannen kopen vaker (58%) standaard geproduceerd vlees dan vrouwen (48%).

Sinds 2011 is er weinig veranderd in de mate waarin men bepaalde soorten vlees koopt. Dit ondanks het feit dat er in de media steeds meer aandacht wordt besteed aan het kopen van biologisch voedsel en vlees.

Figuur 5.1 Hoe vaak eten inwoners vlees

Figuur 5.2: Welke soorten vlees worden gekocht

5.2 De consumptie van lokaal geproduceerd voedsel

Een groot deel van de Houtenaren eet weleens lokaal geproduceerd voedsel (66%). Ruim een kwart van de inwoners (29%) eet nooit producten uit de eigen streek en 6% weet niet of ze weleens streekproducten eten.

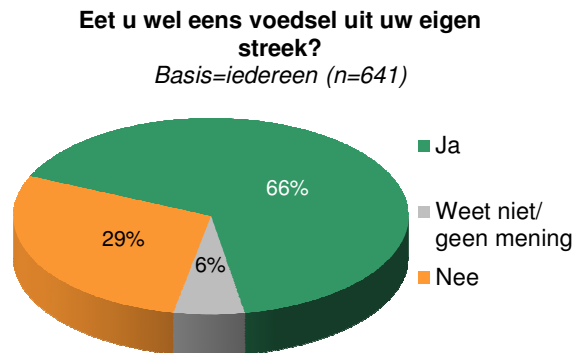
Vrouwen eten vaker (71%) voedsel van lokale producenten dan mannen (59%). Binnen de verschillende leeftijdsgroepen eten 55+ers het vaakst (75%) voedsel uit de eigen streek, vergeleken met inwoners van 45-55 jaar (69%) en inwoners van 18-44 jaar (59%).

Inwoners die geen streekproducten eten geven vaker (65%) aan overwegend standaard geproduceerd vlees te eten. Van de inwoners die weleens streekproducten eet, geeft 49% aan meestal standaard vlees te eten. Een bewuster en duurzamer grondhouding ten aanzien van voedsel vertaalt zich aldus in meerdere aspecten.

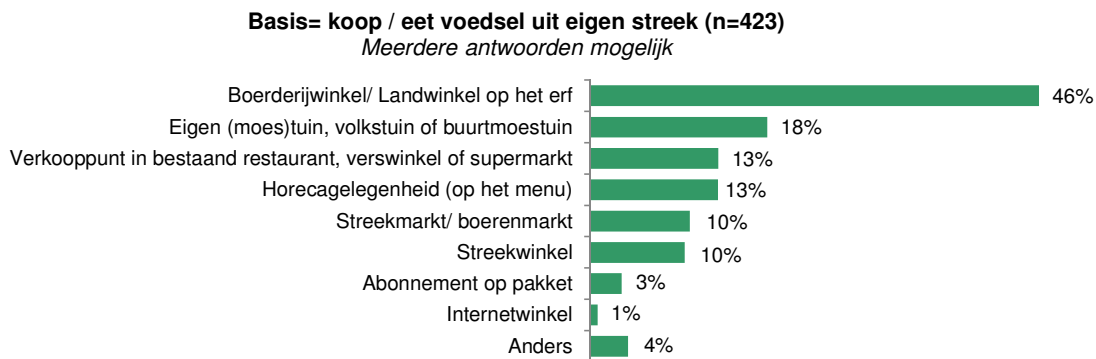
Het voedsel dat inwoners uit de eigen streek eten, komt meestal (46%) van een boerderijwinkel of landwinkel op het erf. Daarnaast komen producten vaak (18%) uit een eigen (moes)tuin, volkstuin of buurtmoestuin. Inwoners uit de wijk Zuid-Oost kopen het vaakst (57%) bij een boerderijwinkel of landwinkel op het erf.

In vergelijking met het voorgaande duurzaamheidsonderzoek kopen inwoners in 2013 vaker bij een boerderijwinkel of landwinkel op het erf dan in 2011. Toen kocht nog 38% van de bevolking weleens voedsel van één van de lokale boeren.

Figuur 5.3 Consumptie streekproducten

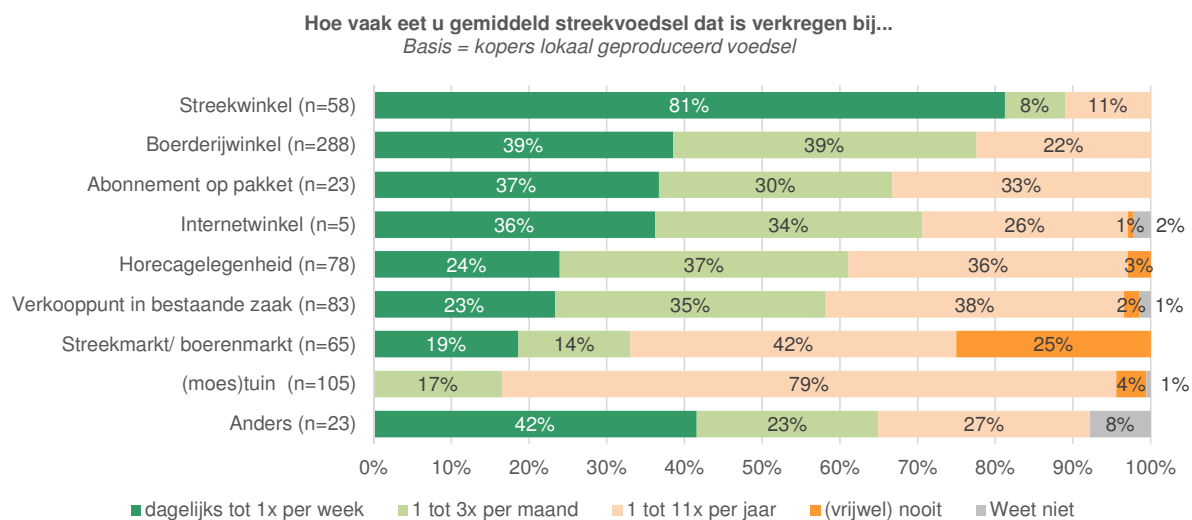

Figuur 5.4: Waar kopen inwoners hun voedsel uit eigen streek

De frequentie van consumptie verschilt per plek waar streekproducten worden aangeschaft. Houtenaren die weleens voedsel bij een streekwinkel kopen, eten het vaakst voedsel uit eigen streek. Van de inwoners die voedsel in een streekwinkel kopen, eet 81% dit dagelijks tot 1x per week. Bij de boerderijwinkel ligt dit percentage op 39%. Voedsel uit de eigen (moes)tuin, volkstuin of buurtmoestuin wordt veruit het minst vaak gegeten. Dit kan te maken hebben dat de oogst uit moestuinen seizoenafhankelijk is.

Figuur 5.5: Aankoopfrequentie streekvoedsel per verkooppunt

6. Fietstransferia

Ruim de helft (51%) van de inwoners maakt regelmatig of af en toe gebruik van het fietstransferium Centrum. Een kwart (23%) van de Houtenaren stalt de fiets, brommer of scooter weleens in het fietstransferium van Castellum.

Beide stallingen worden door inwoners met een ruime voldoende beoordeeld. Op de punten netheid en dagelijks onderhoud, prettig en veilig verblijfsklimaat, en dienstverlening van de medewerkers scoren beide stallingen ruim voldoende met cijfers tussen 7,1 en 8,0. Castellum scoort daarbij hoger dan het centrum.

Houten beschikt over twee fietstransferia bij de NS-stations Houten Centrum en Houten Castellum. In deze fietstransferia kunnen inwoners van Houten hun fiets 7 dagen per week gratis en beheerd stallen. Het doel vanuit de gemeente is om hiermee het fietsen te stimuleren onder de inwoners en daarmee onder meer te streven naar een meer duurzame vorm van mobiliteit.

6.1 Het gebruik van de fietstransferia

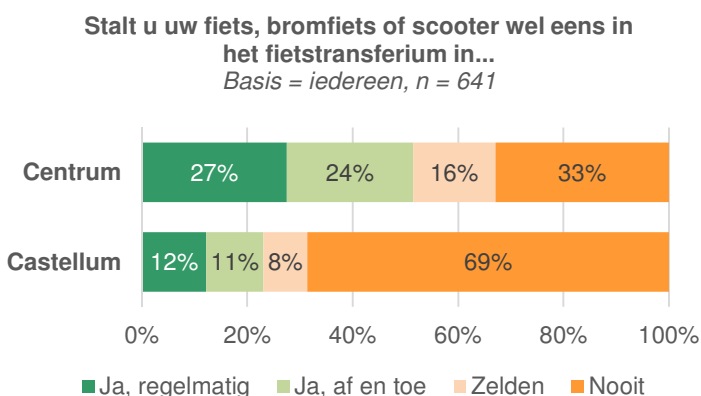
Het fietstransferium bij NS-station Centrum wordt het meest gebruikt door de inwoners van Houten. Ruim de helft van de inwoners (51%) maakt regelmatig of af en toe gebruik van het fietstransferium Centrum. 16% van de inwoners maakt er zelden gebruik van en een derde van de inwoners (33%) stalt nooit de fiets, brommer of scooter in het fietstransferium Centrum.

Van het fietstransferium in Castellum wordt minder gebruik gemaakt. Een kwart (23%) van de inwoners maakt er regelmatig of af en toe gebruik van, terwijl driekwart van de inwoners (77%) zelden of nooit hun fiets, brommer of scooter stalt in het fietstransferium Castellum.

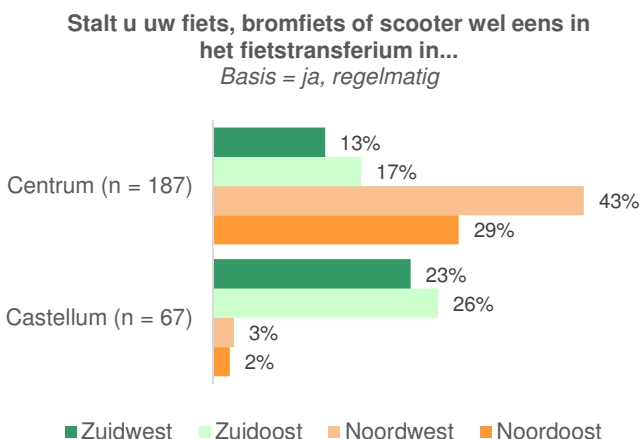
In totaal geeft 59% van de inwoners van Houten aan regelmatig of af en toe gebruik te maken van (een van) de fietstransferia.

Het fietstransferium bij NS-station Centrum ligt tussen de wijken Noord-West en Noord-Oost en wordt dan ook het vaakst gebruikt door inwoners van deze wijken. 43% van de inwoners uit Noord-West en 29% van de inwoners uit Noord-Oost maakt regelmatig gebruik van het fietstransferium Centrum. Inwoners uit Zuid-Oost (17%) en Zuid-West (13%) maken het minst vaak gebruik van fietstransferium Centrum.

Figuur 6.1: Gebruik fietstransferia

Figuur 6.2: Gebruik fietstransferia naar deelgemeente

Het fietstransferium bij NS-station Castellum ligt tussen de wijken Zuid-West en Zuid-Oost en wordt logischerwijs het meest gebruikt door inwoners uit deze wijken. 26% van de inwoners uit Zuid-Oost en 23% Zuid-West stalt de fiets weleens in het fietstransferium Castellum. Inwoners uit Noord-West (3%) en Noord-Oost (2%) maken nauwelijks gebruik van dit transferium.

6.2 De beoordeling van de fietstransferia

Inwoners hebben de fietstransferia van Centrum en Castellum beoordeeld op de volgende 3 aspecten:

- Netheid en dagelijks onderhoud
- Prettig en veilig verblijfsklimaat
- Dienstverlening van de medewerkers

Tabel 6.1 geeft een overzicht van de gemiddelde cijfers die inwoners hebben gegeven. Hieruit blijkt dat zowel het fietstransferium bij NS-station Centrum als het NS-station Castellum op alle drie de punten ruim voldoende (een 7 of hoger) scoren. Bij een gemiddelde van de drie punten samen krijgt het fietstransferium Centrum een gemiddelde totaalbeoordeling van een 7,4 en het fietstransferium bij Castellum een 7,8. De dienstverlening van de medewerkers krijgt bij beide stallingen de laagste beoordeling.

Tabel 6.1: Gemiddelde beoordeling fietstransferia Centrum en Castellum

	Centrum	Castellum
Netheid en dagelijks onderhoud	7,6	8,0
Prettig en veilig verblijfsklimaat	7,6	7,8
Dienstverlening van de medewerkers	7,1	7,6
<i>Gemiddelde totaalbeoordeling</i>	<i>7,4</i>	<i>7,8</i>

Houtenaren die de dienstverlening van de medewerkers hebben beoordeeld met een 6 of lager konden hun beoordeling toelichten. Argumenten die door inwoners vaak worden genoemd zijn:

- Er lijken geen medewerkers aanwezig te zijn/ medewerkers zijn niet zichtbaar.
- De medewerkers zitten alleen in hun eigen kantoor.
- Er is onvoldoende toezicht door de medewerkers.
- Dienstverlening van de medewerkers schiet tekort.

7. Samenhang tussen bewustzijn en gedrag

In het onderzoek is naar verschillende manieren van duurzaam gedrag gekeken. Daarbij passeerde gedrag op het gebied van energiegebruik, energiebesparende voorzieningen, afval, hergebruik van spullen, voedsel en het gebruik van de fietstransferia de revue. Daarnaast is ook direct aan de inwoners gevraagd hoe milieubewust of duurzaam zij zichzelf vinden. 83% van de inwoners typeert zichzelf in meer of mindere mate als duurzaam of milieubewust (vanaf hier afgekort tot 'milieubewust'⁹). Het blijkt dat Houtenaren die zichzelf als duurzaam of milieubewust typeren ook daadwerkelijk vaker duurzaam gedrag laten zien.

37% van de inwoners die zichzelf als milieubewust karakteriseren, geven een voorbeeld van een extra bijdrage die zij (extra) kunnen leveren aan een duurzaam Houten. Van de inwoners die zichzelf minder milieubewust vinden, is dat 27%.

Ook uit het energiegebruik valt af te leiden dat inwoners die zichzelf milieubewust vinden, ook daadwerkelijk een duurzamer gedrag vertonen. Van de inwoners die zichzelf milieubewust vinden, neemt 70% alleen groene stroom af en 34% groen gas. Van de inwoners die zichzelf minder milieubewust vinden is dit 51% groene stroom en 20% groen gas (exclusief Houtenaren die niet weten welke soort stroom/gas zij afnemen).

De manier waarop inwoners omgaan met afgedankte of kapotte spullen, geeft aan dat inwoners die zichzelf milieubewust vinden zich wederom duurzamer gedragen. Zo gooien zij spullen die nog goed zijn, maar niet meer gebruikt worden, minder vaak (direct) weg (9%) dan inwoners die minder milieubewust zijn (18%). Milieubewuste mensen maken vaker gebruik van alternatieven als het wegbrengen van de spullen naar de kringloopwinkel of het Repaircafé.

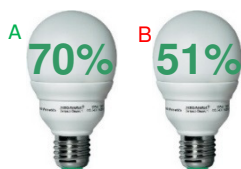
Ook met betrekking tot de consumptie van voedsel tonen inwoners die zichzelf milieubewust vinden een duurzamer gedrag. Zo eten ze vaker geen vlees (7%) dan inwoners die zichzelf minder milieubewust vinden (1%). Ook eten ze vaker scharrelvlees (18%) en biologisch vlees (22%) dan inwoners die zichzelf minder milieubewust vinden (9% scharrelvlees en 13% biologisch vlees). Inwoners die zichzelf minder milieubewust vinden eten juist vaker standaard geproduceerd vlees (71%) dan inwoners die zichzelf milieubewust vinden (49%).

Het gebruik van de fietstransferia laat geen significante verschillen zien tussen inwoners die zichzelf milieubewust vinden en inwoners die dat in mindere mate vinden. Van de inwoners die zichzelf milieubewust vinden geeft 58% aan gebruik te maken van (één van) de fietstransferia. Van de inwoners die zichzelf niet milieubewust vinden is dit zelfs iets meer: 62%. Dit verschil is echter niet significant.

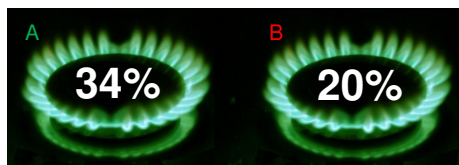
⁹ Houtenaren die zichzelf waarden met een cijfer 1 t/m 6 worden gecategoriseerd als '*minder niet of duurzaam of milieubewust*' en inwoners die zichzelf waarden met een cijfer van 7 of hoger worden gecategoriseerd als '*duurzaam of milieubewust*'.

In onderstaand overzicht wordt voor de onderdelen: energiegebruik, afval en hergebruik, voedselconsumptie en fietstransferia het verschil in duurzaam gedrag getoond tussen inwoners die zichzelf milieubewust vinden en inwoners die zichzelf niet of minder milieubewust vinden. Hierbij heeft de linker waarde (A) betrekking op inwoners die zichzelf milieubewust vinden en de rechter waarde (B) op inwoners die zichzelf niet of minder milieubewust vinden.

Energiegebruik

Gebruik van groene stroom volgens eigen opgaaf

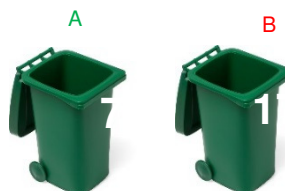

Gebruik van groen gas volgens eigen opgaaf

Afval en hergebruik

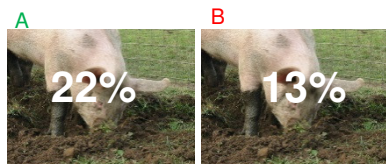

Weggoien van **afgedankte (maar nog goede)** spullen bij het restafval

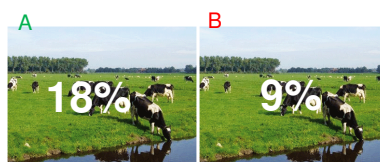

Weggoien van **kapotte** spullen bij het restafval

Voedselconsumptie

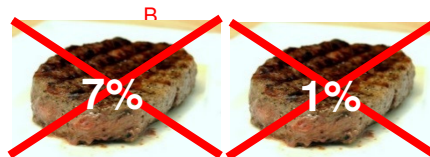
Eten van biologisch vlees

Eten van Scharrel vlees

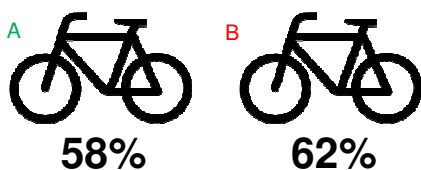

Standaard geproduceerd vlees eten

Geen vlees eten

Fietstransferia

Gebruik maken van (één van) de fietstransferia

8. Brommeroverlast

In 2011 gaf 37% van de inwoners aan weleens last te hebben van brommers of scooters in Houten. In 2013 geeft 40% van de inwoners aan dat de overlast van brommers en scooters de afgelopen 12 maanden gelijk is gebleven. Voor 20% is deze (zeer) afgenomen, en 14% ervaart dat deze (zeer) is toegenomen.

De bekendheid van het Meldpunt Brommeroverlast is gering, slechts 8% van de inwoners weet precies wat dit meldpunt inhoudt. 34% van de inwoners zou het misschien of zeker gebruiken als ze wisten wat het meldpunt voor hen precies kan betekenen.

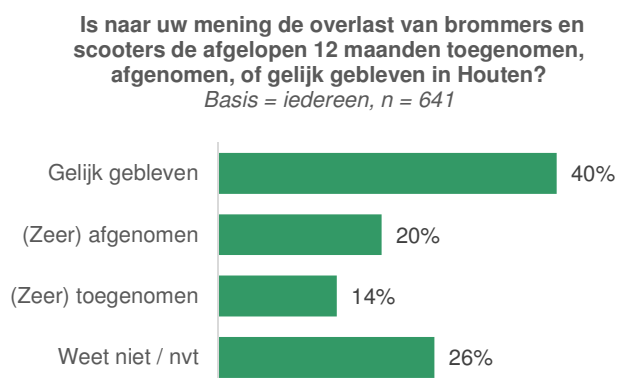
Binnen het kader van leefbaarheid gaat de gemeente Houten proactief om met de overlast van brommers en scooters. Een belangrijk initiatief dat daarbij is opgestart, betreft de campagne Aanpak Brommeroverlast F.A.S.T. (Friendly, Aware, Safe and Technically Skilled). Het Meldpunt Brommeroverlast betreft één van de actiepunten voorkomend uit deze campagne. Het Meldpunt biedt de inwoners van Houten de mogelijkheid om brommeroverlast veroorzaakt door o.a. te hard rijden, gevaarlijk rijgedrag en lawaai, te melden. Daarnaast helpt het om in kaart te brengen in welke mate en met welke soort brommeroverlast Houten te maken heeft. De campagne is van start gegaan in mei 2011. Het Meldpunt bestaat sinds februari 2012.

8.1 Huidige situatie omtrent brommeroverlast

In 2011 gaf 37% van de Houtenaren aan (zeer) veel overlast van brommers en scooters te ondervinden. In 2013 vinden de meeste Houtenaren (40%) dat de overlast van brommers en scooters de afgelopen 12 maanden gelijk is gebleven. Voor 20% van de inwoners is deze overlast (zeer) afgenomen en voor 14% van de inwoners is de overlast van brommers en scooters (zeer) toegenomen.

De overlast is het meest afgenomen in de wijk Noord-West. 27% van de inwoners in deze wijk is van mening dat de overlast van brommers en scooters is afgenomen.

Figuur 7.1: Ontwikkeling brommeroverlast

8.2 Meldpunt Brommeroverlast

Van de inwoners kent 79% het Meldpunt Brommeroverlast niet. 13% van de Houtenaren heeft weleens van het meldpunt gehoord, maar weet niet goed wat het inhoudt. Een klein percentage (8%) van de Houtenaren kent het meldpunt wel en weet ook goed wat het inhoudt. Met name inwoners in de leeftijdsgroep 18-44 jaar (85%) hebben nog nooit van het meldpunt gehoord.

Figuur 7.2: Meldpunt Brommeroverlast

In totaal weet 92% van de inwoners nog niet (goed) wat het Meldpunt Brommeroverlast inhoudt. Wanneer deze inwoners wel op de hoogte waren geweest van het meldpunt, zou 7% er zeker gebruik van hebben gemaakt. 27% van de inwoners zou er misschien gebruik van hebben gemaakt en 59% zou het Meldpunt Brommeroverlast niet gebruikt hebben.

Bijlage 1 – Respondentenprofiel

Totta heeft de resultaten met weegfactoren gecorrigeerd. Hierin zijn geslacht, leeftijdscategorie en wijk meegenomen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van zowel de ongewogen als gewogen verhoudingen:

Profiel respondenten (n=641)		Ongewogen percentage	Gewogen percentage
Geslacht	Man	59%	49%
	Vrouw	41%	51%
	<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Leeftijd	18 t/m 44 jaar	35%	48%
	45 t/m 54 jaar	27%	25%
	55 jaar en ouder	38%	27%
	<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Wijk	Buitengebied	7%	8%
	Noord-Oost	26%	24%
	Noord-West	37%	31%
	Zuid-Oost	15%	19%
	Zuid-West	15%	17%
	<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Bijlage 2 – Processtatistieken

Op 15 maart 2013 zijn alle 1.350 leden van het Burgerpanel benaderd om deel te nemen aan een onderzoek over duurzaam Houten. Deze respondenten zijn door Totta Research via een e-mail benaderd voor het online onderzoek. Het veldwerk duurde in totaal 3 weken (t/m 5 april). In totaal hebben 641 panelleden deelgenomen aan het onderzoek.

	Aantal	Percentage
Uitnodigingen verstuurd	1.350	100%
Enquêtes gestart	860	64%
Enquêtes voltooid	641	47%
Enquêtes niet voltooid	219	16%
Gemiddelde invultijd	13 min. 22 sec.	
Betrouwbaarheidsinterval	95%	
Maximale foutmarge	3,85%	

Bijlage 3 – Vragenlijst Duurzaam Houten

Milieubewustzijn en Duurzaamheid

”Een beter milieu begint bij jezelf.” Deze slogan uit de jaren '80 is nog steeds actueel. Duurzaamheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, die vooral ook door individuen gedragen moet worden. Iedereen kan op zijn/haar eigen manier een bijdrage leveren aan een duurzamere wereld! Dit is ook een belangrijke basis voor het milieubeleid van de gemeente: duurzame initiatieven van Houtense inwoners, bedrijven en verenigingen worden waar mogelijk door de gemeente ondersteund. De gemeente Houten is daarom benieuwd hoe u bezig bent met duurzaamheid. Met deze vragenlijst willen we daar meer inzicht in krijgen.

Onderwerpen vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit verschillende delen, die allemaal een ander aspect van duurzaamheid belichten. In het eerste onderdeel 'Milieubewustzijn', willen wij graag van u weten hoe duurzaam u zichzelf en de gemeente Houten vindt. Met het volgende onderwerp - 'Energiegebruik' - beogen wij met name inzicht te krijgen in het energieverbruik én de energiebesparing in Houten. Voor dit onderdeel zouden wij het zeer op prijs stellen als u de laatste jaarafrekeningen van uw energiebedrijf en waterbedrijf erbij zou willen pakken. In het deel 'Afval en hergebruik' stellen we u enkele vragen over afval, recycling en het gebruik van tweedehands spullen. Binnen het thema 'Voedsel' worden de duurzame kanten van voeding belicht. Vervolgens leggen we u ten aanzien van het onderwerp 'Fietstransferia' enkele vragen voor over deze Houtense voorziening. Ook wordt kort ingegaan op brommeroverlast in Houten. We eindigen met een aantal algemene achtergrondvragen.

Als u al langer lid bent van het Burgerpanel kan het zijn dat een aantal vragen u bekend voorkomt. In 2011 hebben wij u ook uitgenodigd voor een vragenlijst Duurzaam Houten. Een deel van de vragen die toen gesteld zijn, zit ook in deze vragenlijst. We willen namelijk graag bekijken wat de ontwikkelingen zijn in de afgelopen periode.

1. Milieubewustzijn

Als eerste willen we u verzoeken de onderstaande vraag te beantwoorden:

1. Zou u voor uzelf op een schaal van 1 t/m 10 aan willen geven hoe duurzaam of milieubewust u zichzelf vindt?

(1 = totaal niet milieubewust, 10 = zeer milieubewust)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	weet niet, / geen mening
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. En welk cijfer zou u de gemeente Houten met al haar inwoners en organisaties geven? Hoe duurzaam of milieubewust vindt u uw woonplaats?

(1 = totaal niet milieubewust, 10 = zeer milieubewust)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	weet niet, / geen mening
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Kunt u dit cijfer toelichten? Waarom vindt u Houten (met al haar inwoners en organisaties) meer of minder duurzaam?

4. Wat zou uw belangrijkste extra bijdrage aan een duurzaam Houten kunnen zijn? We bedoelen iets aanvullends of nieuws dat u bereid bent te doen en nog niet eerder heeft gedaan op het gebied van duurzaamheid? (Maar één antwoord mogelijk)

- Niets extra's (ik houd mij niet zo met duurzaamheid bezig)
- Niets extra's (ik doe al genoeg)
- Weet niet/ geen mening

2. Energiegebruik

De volgende vragen gaan over uw energieverbruik (gas, elektra en eventueel stadverwarming) en waterverbruik.

Elektriciteit

5. Weet u uw jaarlijkse elektriciteitsverbruik?

Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarafrekening van uw energieleverancier(s). Wij stellen het zeer op prijs als u deze erbij zou willen pakken.

Uit veiligheidsoverwegingen sluit de vragenlijst automatisch wanneer u enige tijd geen vragen invult, bijvoorbeeld **wanneer u gegevens opzoekt**. Om te voorkomen dat uw ingevulde antwoorden verloren gaan wanneer u wat langer wilt pauzeren of iets wilt opzoeken, kunt u de vragenlijst tussendoor opslaan met de knop '**tussentijds opslaan**'. Wanneer u daarna opnieuw op de aanmeldlink in de uitnodiging klikt, kunt u verdergaan waar u gebleven was.

- Ja, dat is kWh

De laatste jaarafrekening is van [maand & jaartal] [Dit vraagdeel niet afdwingen.]

Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:

- Minder dan 1.000 kWh
- 1.000 tot-2.000 kWh
- 2.000 tot 3.000 kWh
- 3.000 tot 4.000 kWh
- 4.000 tot 5.000 kWh
- 5.000 kWh of meer

- Nee, ik heb echt geen idee.
- Dat wil ik niet zeggen

6. Wat voor stroom neemt u af van uw energieleverancier: groene stroom (duurzaam opgewekt uit bijvoorbeeld wind, zon of biomassa) of grijze stroom (opgewekt uit bijvoorbeeld kolen, olie, aardgas of kernenergie)? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Groene stroom
- Grijze stroom
- Weet niet

7. Wie is uw energieleverancier voor elektriciteit?

- Eneco
- Nuon
- Essent
- Nederlandse Energie Maatschappij (NEM)
- Energie Direct
- Oxxio
- Greenchoice
- Anders, namelijk.....
- Wil ik niet zeggen
- Weet ik niet

Gas en/of warmteverbruik

8. Heeft u gas en/of stadsverwarming?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

Wanneer u op stadsverwarming bent aangesloten, bent u in de regel niet ook op gas aangesloten.

- Gas
 Stadsverwarming* -> door naar vraag 12
 Geen van beide -> door naar vraag 13
 Weet ik niet -> door naar vraag 13

* In Houten-Zuid staat naast het spoor de Warmtekrachtcentrale De Vijfwal. Deze voorziet de woningen binnen de Vijfwal, het vijfhoekige park, van warmte. Het gaat om de wijken Bouwen, Sporen, Tuinen (deels), Houten (deels), Grassen, Stenen, Muren (deels), Waters (deels) en Castellum.

Indien gas:

9. Weet u uw jaarlijkse gasverbruik?

Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarafrekening van uw energieleverancier(s). Wij stellen het zeer op prijs als u deze erbij zou willen pakken.

- Ja, dat is m³ gas
De laatste jaarafrekening is van [maand & jaarta] [Dit vraagdeel niet afdwingen.]

Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:

- Minder dan 500 m³
 500 tot 1.000 m³
 1.000 tot 1.500 m³
 1.500 tot 2.000 m³
 2.000 tot 2.500 m³
 2.500 m³ of meer
- Nee, ik heb echt geen idee.
 Dat wil ik niet zeggen.

10. Heeft u groen gas (dit kan aardgas zijn waarvan de CO₂-uitstoot wordt gecompenseerd of biogas)?

- Ja, ik heb groen gas.
 Nee, ik heb gewoon (grijs) aardgas.
 Weet niet

11. Hoe oud is uw CV-ketel?

- 0 tot 5 jaar
 5 tot 10 jaar
 10 tot 15 jaar
 15 jaar of ouder
 Weet niet
 Ik heb geen CV-ketel

Indien warmte:

12. Weet u uw jaarlijkse warmteverbruik?

Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarafrekening van uw energieleverancier(s). Wij stellen het zeer op prijs als u deze erbij zou willen pakken.

- Ja, dat is GJ warmte
De laatste jaarafrekening is van [maand & jaarta] [Dit vraagdeel niet afdwingen.]
- Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:
- Minder dan 15 GJ
 - 15 tot 30 GJ
 - 30 tot 45 GJ
 - 45 tot 60 GJ
 - 60 tot 75 GJ
 - 75 GJ of meer
- Nee, ik heb echt geen idee.
 Dat wil ik niet zeggen.

Drinkwaterverbruik

13. Weet u uw jaarlijkse drinkwaterverbruik?

Dit kunt u terugvinden op de laatste jaarafrekening van drinkwaterbedrijf Vitens. Wij stellen het zeer op prijs als u deze erbij zou willen pakken.

- Ja, dat is m³
- Nee, maar ik schat dat het ongeveer zoveel is:
- Minder dan 50 m³
 - 50 tot 100 m³
 - 100 tot 150 m³
 - 150 tot 200 m³
 - 200 tot 250 m³
 - Meer dan 250 m³
- Nee, ik heb echt geen idee
 Dat wil ik niet zeggen

Energiebesparende voorzieningen

14. Hieronder staat een aantal energiebesparende voorzieningen opgesomd. Welke voorzieningen heeft u in, op of bij uw huis?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

Enkele begrippen zijn onderstreept en groen gekleurd. Wanneer u met uw muis op dit begrip gaat staan, verschijnt er een korte toelichting.

- Dubbel glas, HR-glas* of voorzetramen

* HR-glas staat voor hoog rendementglas. Dit isoleert nog beter dan gewoon dubbel glas. Weet u niet welk soort (dubbel) glas uw woning heeft? Kijk naar de aanduiding in de afstandhouder tussen de glasplaten: HR, HR+ of HR++. Staat er niets, dan gaat het bijna altijd om gewoon dubbelglas of HR-glas van voor 1996.

- Dakisolatie

- Gevel-/spouwmuurisolatie*

* Sinds de jaren '30 hebben de meeste huizen een spouwmuur. Spouwmuurisolatie wordt sinds 1976 standaard toegepast in woningen. Als uw woning van na 1976 is, kunt u aannemen dat deze al bij de bouw is voorzien van spouwmuurisolatie. Andere vormen van gevelisolatie zijn ook mogelijk, ook bij woningen zonder spouwmuur.

- Vloer-bodemisolatie

- HR-ketel

- HRe-ketel/micro-WKK*

* Een HRe-ketel, ook wel hoog rendement elektriciteitsketel, wekt zoals de naam al doet vermoeden naast warm water ook elektriciteit op. Uiteraard is de primaire taak het leveren van warmte (warm water). De HRe-ketel wekt elektriciteit op door middel van een warmtekrachtkoppeling (WKK). Juist daarom wordt de HR-e ketel ook weleens de Micro-WKK genoemd.

- Zonnepanelen (PV-panelen)

- Zonneboiler

- Warmtepomp*

* Met een warmtepomp kunt u warmte uit de bodem, het grondwater of de lucht gebruiken voor verwarming van woningen en warm kraanwater.

- Mini-windturbine

- Warmtewisselaar/warmteterugwinning*

* In huishoudelijke situaties wordt een warmtewisselaar veelal gebruikt om warmte terug te winnen uit bijvoorbeeld een houtkachel, ventilatielucht of het warme afvoerwater van een douche. Warmtewisselaars worden ook veel gebruikt in combinatie met warmtepompen en zonneboilers om warmte-overdracht tussen het opgewarmde medium en het huiswater mogelijk te maken.

- Energiezuinige apparatuur (energielabel A+, A++ of A+++)
(Bijvoorbeeld bij: koelkast, wasmachine en televisie)

- Spaarlampen of LED-lampen

- (Na)isoleren van verwarmingsleidingen of CV-leidingsisolatie

- Kleine maatregelen, zoals radiatorfolie, waterbesparende douchekop of kraan, deurdranger of tochtstrips
- Anders, nl.....
- Geen van deze

15. Welke onderstaande energiebesparende maatregelen wilt u in de komende 12 maanden nemen?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Dubbel glas, HR-glas of voorzetramen
- Dakisolatie
- Gevel-/spouwmuurisolatie
- Vloer-bodemisolatie
- HR-ketel
- HRe-ketel/micro-WKK
- Zonnepanelen (PV-panelen)
- Zonneboiler
- Warmtepomp
- Mini-windturbine
- Warmtewisselaar/warmteterugwinning
- Energiezuinige apparatuur (A+, A++ of A+++ label)
- Spaarlampen of LED-lampen
- (Na)isoleren van verwarmingsleidingen of CV-leidingsisolatie
- Kleine maatregelen, zoals radiatorfolie, waterbesparende douchekop of kraan, deurdranger of tochtstrips
- Anders, nl.....
- Geen van deze

16. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om op of bij de eigen woning duurzame energie op te wekken. Er zijn in Nederland steeds meer voorbeelden van mensen die investeren in duurzame energiesystemen op een andere locatie. Bijvoorbeeld in een windmolen of zonnepanelen op het dak van een ander, zoals een boerderij of school. Stelt u zich voor dat het binnen Houten mogelijk zou zijn om uw geld te investeren in duurzame energieproductie. En stel het gaat om het volgende (fictieve) voorbeeld:

U kunt een investering doen van € 350,- per "aandeel" duurzame energie en u krijgt ervoor terug:

Jaarlijks 500 kWh gratis stroom gedurende ten minste 16 jaar. Bij de huidige elektriciteitsprijzen levert dit u (minus onderhoudskosten) in het eerste jaar € 25,- op. Bij een gemiddelde jaarlijkse prijsstijging van 5%* verdient u uw investering in ca. 10 jaar terug. Over 16 jaar samen krijgt u met dit aandeel voor zo'n € 750,- "gratis" energie.

* De laatste 10 jaar stegen de elektriciteitsprijzen met gemiddeld 5%.

Zou u dit dan serieus overwegen?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Nee, dat vind ik niet interessant
- Nee, dat kan ik niet betalen
- Misschien
- Ja, en ik zou willen investeren in:
 - Zonnepanelen
 - Windmolens
 - Waterkracht
 - Biomassa

3. Afval en hergebruik

Tweedehands spullen

17. Koopt u weleens tweedehands spullen?

Toelichting: U kunt bij spullen bijvoorbeeld denken aan: kleding, boeken, elektrische apparaten, meubels, fietsen, etc. De vraag is niet van toepassing op auto's, motoren en vastgoed (huizen).

Nee, ik koop alles nieuw

Ja, namelijk via:
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Marktplaats of een andere internetsite
- Advertenties bij de supermarkt
- Advertenties in een lokale (huis-aan-huis) krant
- Kringloopwinkel
- Rommelmarkt
- Van familie of bekenden
- Bij een speciaalzaak zoals een fietsenwinkel, tweedehands boekhandel, etc.
- Anders, namelijk

18. Hieronder volgen enkele stellingen over spullen die u zelf niet meer gebruikt, maar die nog wel bruikbaar zijn. Kunt u aangeven in hoeverre u het met deze stellingen eens bent?

Toelichting: U kunt bij spullen bijvoorbeeld denken aan: kleding, boeken, elektrische apparaten, meubels, fietsen, etc. De vraag is niet van toepassing op auto's, motoren en vastgoed (huizen).

Spullen die ik zelf niet meer gebruik en die nog goed zijn...

	Helemaal mee eens	Mee eens	neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet/ geen mening
... gooi ik weg (bied ik aan als afval).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... geef ik weg aan bekenden of aan een goed doel.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... verkoop ik.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... breng ik naar de kringloopwinkel of laat ik door de kringloopwinkel ophalen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Wat doet u meestal met apparaten die kapot zijn?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik ben erg handig, als het kan probeer ik het apparaat (eerst) zelf te herstellen.
- Ik ga naar een reparateur om te kijken of het loont om het apparaat te laten maken.
- Ik ga naar het Repaircafé*.
- Die lever ik in bij de winkel waar ik een nieuwe koop
- Die breng ik naar de kringloopwinkel
- Die breng ik naar het afvalscheidingsstation
- Die gooi ik in de klikeo of ondergrondse restcontainer
- Anders, namelijk:

* Tijdens een Repaircafé kunnen inwoners van Houten en directe omgeving met hun kapotte spullen naar het 'café' komen waar deskundige vrijwilligers zullen proberen die spullen te repareren. Die reparatiediensten worden gratis aangeboden. Alleen als er vervangende onderdelen nodig zijn, dan dienen de kosten daarvan ter plekke te worden afgerekend. Om kleine verbruiksartikelen te kunnen bekostigen wordt echter een vrijwillige bijdrage zeer op prijs gesteld.

4. Voedsel

Onze voedselproductie en -consumptie veroorzaken ongeveer een derde van onze uitstoot van broeikasgassen. De mate waarin voedsel wordt verondersteld bij te dragen aan klimaatverandering, is per product verschillend. Dat hangt af van de productiewijze, het seizoen, het land van herkomst (transport) en de industriële verwerking. Grofweg kun je stellen dat het meest duurzame voedsel 1. plantaardig is, 2. lokaal geproduceerd is zonder kunstmest, kassen en bestrijdingsmiddelen en 3. onverpakt en onverwerkt bij de consument belandt.

20. Hoe vaak per week eet u gemiddeld genomen vlees?

- 0 dagen
- 1-2 dagen
- 3-5 dagen
- 6-7 dagen

21. Welk soort vlees koopt u meestal?

- Standaard geproduceerd vlees (intensieve veehouderij, bio-industrie)
- Scharrelvlees
- Biologisch vlees
- Ik koop nooit vlees
- Weet niet
- Anders, namelijk:

22. In en rond Houten (Het Kromme Rijngebied *) wordt veel voedsel geproduceerd, zowel in (moes)tuinen als door boeren. Het Kromme Rijngebied heeft zelfs de potentie om volledig zelfvoorzienend in voedsel te zijn. Koopt / eet u weleens voedsel uit uw eigen streek en waar verkrijgt u dit zoal gedurende het jaar?

* Het Kromme Rijngebied is grofweg het platteland van de gemeenten Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede. Het wordt globaal begrensd door de A12 in het noorden, de Utrechtse Heuvelrug in het oosten, de Lek in het zuiden en de A27 in het westen.

Ja ik eet weleens lokaal geproduceerd voedsel en verkrijg dit bij:
(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Boerderijwinkel/ Landwinkel op het erf
- Abonnement op pakket met groenten, fruit, zuivel en/of vlees
- Streekmarkt/ boerenmarkt
- Streekwinkel*
- Verkooppunt in bestaand restaurant, verswinkel of supermarkt**
- Horecagelegenheid (op het menu)
- Internetwinkel
- Eigen (moes)tuin, volkstuin of buurtmoestuin
- Anders

Weet niet/ geen mening

Nee

* Met een streekwinkel wordt een aparte, zelfstandige winkel die uitsluitend streekproducten verkoopt, bedoeld.

** Bij een verkooppunt in een bestaande winkel kunt u aan een apart kraampje of rek met streekproducten denken. Dit als onderdeel van een veel groter productenaanbod dat een dergelijke winkel biedt.

23. **Indien Ja:**

Hoe vaak eet u gemiddeld streekvoedsel dat is verkregen bij **[grid met de gekozen aanbieders]**.

Plek van aankoop in Kromme Rijngebied	Frequentie van eten van dit streekvoedsel								
	Dage-lijks	3-6 keer per week	1-2 keer per week	1-3 keer per maand	1 keer per maand	5-11 keer per jaar	1-4 keer per jaar	(vrij-wel) nooit	Weet niet
Boerderijwinkel/ Landwinkel op het erf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Abonnement op pakket met groenten, fruit, zuivel en/of vlees	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Streekmarkt/ boerenmarkt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Streekwinkel*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verkooppunt in bestaand restaurant, verswinkel of supermarkt*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Horecagelegenheid (op het menu)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Internetwinkel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eigen (moes)tuin, volkstuin of buurtmoestuin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Anders	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Fietstransferia

Het gebruik van de fiets, een duurzaam middel van vervoer, wordt in Houten gestimuleerd. Sinds 2011 kunnen fietsers hun fiets stallen in de fietstransferia bij de NS-stations Houten Centrum en Houten Castellum. Fietsen kunnen in het transferium zeven dagen per week, gratis en beheerd gestald worden, van een kwartier vóór de eerste trein tot een kwartier na de laatste trein. NS Fiets is door de gemeente ingehuurd om het transferium te bemensen. Zij zorgen voor het toezicht, het schoonmaken en dergelijke. De gemeente is benieuwd naar uw ervaringen met de fietstransferia.

24. Stalt u uw fiets, bromfiets of scooter weleens in het fietstransferium in het centrum?

- Ja, regelmatig
- Ja, af en toe
- Zelden
- Nooit -> door naar vraag 27

25. Welk cijfer zou u het fietstransferium in het centrum geven als het gaat om de volgende onderwerpen?

Toelichting: 1 = zeer slecht, 10 = zeer goed

	Rapportcijfer										weet niet / geen mening	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Netheid en dagelijks onderhoud	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prettig en veilig verblijfsklimaat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dienstverlening van de medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<Indien vraag 25c ≤ 6>

26. U heeft een rapportcijfer [...] gegeven voor de dienstverlening van de medewerkers van het fietstransferium in het centrum. Wilt u hieronder toelichten waarom u dit cijfer geeft?

27. Stalt u uw fiets, bromfiets of scooter weleens in het fietstransferium in Castellum?

- Ja, regelmatig
- Ja, af en toe
- Zelden
- Nooit -> door naar vraag 30

28. Welk cijfer zou u het fietstransferium in Castellum geven als het gaat om de volgende onderwerpen?

Toelichting: 1 = zeer slecht, 10 = zeer goed

	Rapportcijfer										weet niet / geen mening
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Netheid en dagelijks onderhoud	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prettig en veilig verblijfsklimaat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dienstverlening van de medewerkers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<Indien vraag 28c ≤ 6>

29. U heeft een rapportcijfer [...] gegeven voor de dienstverlening van de medewerkers van het fietstransferium in Castellum. Wilt u hieronder toelichten waarom u dit cijfer geeft?

6. Brommeroverlast

30. Is naar uw mening de overlast van brommers en scooters (hard rijden, gevaarlijk rijgedrag, lawaai) de afgelopen 12 maanden toegenomen, afgenomen, of gelijk gebleven in Houten?

- Zeer toegenomen
- Toegenomen
- Gelijk gebleven
- Afgenomen
- Zeer afgenomen
- Weet niet/ geen mening

- Niet van toepassing, er is wat mij betreft geen overlast

31. Kent u het Meldpunt Brommeroverlast?

- Ja, weleens van gehoord maar ik weet niet goed wat het inhoudt
- Ja en ik weet goed wat het inhoudt -> ga verder met vraag 33
- Nee, nooit van gehoord

32. Het Meldpunt Brommeroverlast is één van de actiepunten in het kader van de campagne Aanpak Brommeroverlast F.A.S.T. (Friendly, Aware, Safe and Technically Skilled). Het biedt de inwoners van Houten de mogelijkheid om brommeroverlast veroorzaakt door o.a. te hard rijden, gevaarlijk rijgedrag en lawaai, door te geven. Bovendien helpt het om in kaart te brengen in welke mate en met welke soorten brommeroverlast Houten te maken heeft. De campagne is van start gegaan in mei 2011. Het Meldpunt bestaat sinds februari 2012.

Had u, als u wel op de hoogte was geweest van dit Meldpunt, hiervan gebruik gemaakt in de afgelopen 12 maanden?

- Ja, zeker
- Ja, misschien
- Nee
- Weet niet/ geen mening

5. Achtergrondkenmerken

Tot slot willen we u nog enkele achtergrondvragen stellen.

33. Hoeveel personen (inclusief uzelf) telt uw huishouden?

34. In wat voor soort woning woont u?

- Vrijstaande woning
- Twee onder één kap, hoekwoning
- Eengezinswoning (rij of geschakeld)
- Flat, etagewoning, bovenwoning, maisonnette, appartement
- Seniorenwoning
- Kamer, studio
- Anders, namelijk:

35. Hoe woont u?

- In een eigen koopwoning, geen lid van een Vereniging van Eigenaren (VvE)*
- In een eigen koopwoning, lid van een Vereniging van Eigenaren (VvE)*
- In een huurwoning van een corporatie
- In een huurwoning van een particuliere verhuurder (belegger, pensioenfonds, hospita, anders)
- Bij mijn ouders/verzorgers
- Op kamers
- Anders, nl....

* Als u eigenaar bent van een appartementsrecht, bent u volgens de wet lid van de Vereniging van Eigenaren (VvE). Samen met de overige eigenaren behartigt de VvE de gemeenschappelijke belangen in en rond het appartementencomplex. De vereniging voert het beheer over de gemeenschappelijke zaken, gedeelten en financiën. In de splitsingsakte is aangegeven welk aandeel u als eigenaar hebt in het gehele gebouw.

36. In welke periode is uw woning gebouwd?

- 1959 of langer geleden
- 1960 t/m 1974
- 1975 t/m 1984
- 1985 t/m 1994
- 1995 t/m 1999
- 2000 t/m 2005
- 2006 t/m heden
- Weet niet

Dit was de laatste vraag van het onderzoek. Indien u nog opmerkingen heeft over het onderwerp duurzaamheid die u elders niet kwijt kon in deze vragenlijst, kunt u deze hieronder kwijt.

Klik op 'versturen' om de vragenlijst af te sluiten. Hartelijk dank voor uw medewerking!